

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej K 60—
en mesec 4-50	

prašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravištvu (prilijže levo) Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izveniši nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parče in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu.
Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48—	četrt leta 12—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 34.

Odkrita zarota proti svobodi in narodnemu ujedinenju.

Načrt aretirati celo Narodno vijeće, proglasiti diktaturo oficirsko-seljačko-delavskega sovjeta in proglasiti hrvatsko republiko. — General Lipovščak aretiran. — Kaj je z Italijani, severno mejo in narodno svobodo?

Zagreb, 22. novembra.

Danes se je posrečilo pravčasno zaslediti veliko pripravljeno zaroto raznih takih sumljivih in temnih elementov.

Zarotniki so imeli namen strmoglaviti celotno Narodno Vijeće, aretirati njegove člane, preprečiti naše popolno ujedinenje, vzpostaviti diktaturo vojaškega sveta po okusu Stjepana Radića ter proglasiti republiko pod vojaško diktaturo, ki bi bila samo sredstvo, da bi ti zločinci in izdajalci domovine privedli našo jugoslovansko očetnino v stari nemški in avstrijski suženjski jarem.

Niti pomisliti ne smemo, kaj bi se zgodilo z našim ogroženim ozemljem, ako bi se ta protirevolucija posrečila, kaj bi bilo z našim severnimi mejami in kakšen kaos bi nastal pri nas in v vsi ostali Jugoslaviji; zakaj mogoče je, da so s to protirevolucijo v zvezi Italijani sami.

Casnikarski odsek Narodnega Vijeća je izdal nocoj ob pozni uri uradno poročilo:

Nocoj se je odkrila velika zarota bivših avstro-ogrskih oficirjev. General Lipovščak je hotel izvesti protirevolucijo s tem, da je spo-

močjo oficirsko-vojaško-seljaškega sveta nameraval odstraniti celotno Narodno Vijeće, mesto njega vzpostaviti vojaški režim in uvesti vojaško diktaturo.

Dan za izbruh te protirevolucije je bil določen na 25. t. m. na dan glavne skupščine Radićeve seljačke stranke. Hotelo so aretirati vse voditelje Narodnega Vijeća v noči od 22. na 23. t. m. ter jih učitliti za neškodljive. To je izrecno priznal eden izmed aretiranih zarotnikov. V zaroto je zapletenih več višjih in nižjih častnikov, ki so se v zadnjem času odlikovali kot izredno goreči propagatorji takozvane republikanske ideje.

General Lipovščak, stotnik Valenteković in več drugih zarotnikov je že pod ključem. V teku je natančna in obširna preiskava, ki pokaže v koliko je ta protirevolucija in zarota v zvezi z italijanskim prodiranjem v naših krajih in madžarskimi izlivljanji, odnosno z dunajskim kamarilo in z italijansko-madžarskim sporazumom.

Ker je preiskava še v teku, za sedaj še ne moremo pričeti nadaljnjih podrobnosti.

Kako je mislil dr. Janez E. Krek o ujedinenju s Srbijo?

„Slovenec“ je priobčil dne 5. novembra 1918 v svoji 254. številki uvodnik pod naslovom »Dr. Janez E. Krek o ureditvi jugoslovanske države«.

Ta članek je sedaj veletakten. V njem razvija pokojni dr. Krek na usta svojega intimnega prijatelja svoje misli o ureditvi Jugoslavije in o jugoslovanskem ujedinenju.

Markantnejše izmed njegovih misli navajamo v naslednjem:

»Vsi hočemo biti en narod, združeni v eni državi...«

Mislil, da bi bilo treba ustvariti močan centralni parlament. Pokrajine morajo biti urejene brez ozira na dosedanja državna in deželne meje na čisto zemljepisnih in gospodarskih načelih po prometni težnji in gospodarskem značaju zemlje...

Kulturno in konfesionalno stran narodnega življenja je treba decentralizirati po občinah...

Znano vam je, da sem rebus sic stantibus zagovornik ločitve cerkve od države. Dovolj so me radi tega napadali. Toda zame je logika razvoja in življenja, ki v resnici ne nasprotuje katolicizmu. Katoliška cerkev mora kakor pravoslavna imeti v bodoči državi javnopravni značaj; nadalje ne sme biti državne cerkve. Vsem verskim družbam sploh se mora dati popolna avtonomija, a država naj se čim manj vtiha v njihove posle...

Hegemonijo bo imel sposobnejši; ako bodo to Srbi, je tudi prav, da jo imajo...

Morda se bodo razvile kakšne avtonomistične stranke, ki bodo težile za izpremembo ustave v smeri federalizacije, kakor so pri Hrvatih ljudje frankovsko-starčevićanske ideologije. Poleg tega se bodo javljale v parlamentu čim dalje jaje tudi socialne tendence.

V tem bo politično uniformiranje čimdalje bolj napredovalo, centrifugalne tendence bodo izginjale in tekem treh generacij bomo v resnici enoten narod... A klavzulirani, da mora biti nekaj ministrov Hrvatov in Slovencev, nima zmisla...

Monarhija ali republika? To mi je precej vseeno. V srcu sem republikanec, toda če pride pri nas do monarhije, mora biti oblika takozvane republikanske monarhije kakor na Norveškem. Kralj je samo dedni predsednik republike in njen reprezentant, toda nima pravice sankcionirati zakonov.

Vendar so tri načela tega troimenega naroda, ki ga morajo voditi v bodočnosti: en narod, en vladar, ena država od Beljaka do Soluna in mnogo, mnogo svobode!

Dr. R. Krivic:

Naš položaj v luči mednarodnega prava.

Pravico o svoji usodi odločevati imamo. Pride sedaj na to, kako se bo do mednarodnega mirovnega kongresa te podeljene pravice poslužili. Le do mirovnega kongresa imamo čas, potem smo zapčateni za vedno. Kajti le mednarodni mirovni kongres bo končno mednarodnopravno sankcioniral, posvetil voljo narodov.

Pravim: mednarodnopravno, kajti pri končni odločitvi bo igralo prvo vlogo mednarodno pravo. In kakor bo njegova določila izrabili, tako pa bo.

Po mednarodnem pravu so pripuščene na mirovni kongres samo države, ki so bile med seboj v boju. V našem slučaju: na eni strani ententa, na drugi Nemčija, Turčija in Bolgarska. Avstro-Ogrska je razpadla, je ni več, tedaj se tudi mirovnega kongresa udeležiti ne more.

Na ozemlju razpadle Avstro-Ogrske so postale tri države: Češko-slovaška država, Nemška Avstrija in

Madžarska. Kar je poleg teh držav še ostalo ozemlja od svoječasne Avstro-Ogrske, je tudi odpadlo in sicer polsko k Poljski, rusinsko k Rusiji, romunsko k Romuniji, italijansko k Italiji. Kaj bo s temi državami oziroma ozemlji na mirovnem kongresu?

Glede Češko-slovaške države je jasno: stara zavezniška entente, v koje vrstah je padlo samo na Chemin des Dames 40.000 najboljših čeških mož, se bo ta država udeležila mirovnega kongresa od strani entente in bo kot taka deležna vojne odškodnine, ki jo bodo plačali Nemčija in njeni zavezniki za svoja barbarstva.

Kaj bo s poljskim in rusinskim z matično zemljo združenim ozemljem, nas v našem slučaju ne briga.

Romunsko in italijansko ozemlje bo zastopala Romunija in Italija, vsaka svoje, ker ta ozemlja so sedaj združena s svojo državo in bodo deležna vseh ugodnosti, ki jih bosta deležna Italija in Romunija. Da bodo te ugodnosti odtehtale ona bremena, ki odpadajo na ta ozemlja od bremen Avstro-Ogrske, je jasno.

Čisto drugačen je pa položaj Nemške Avstrije in Madžarske. Ti dve danes samostojni državi pravno nista bili z entento v vojski in se zato tudi ne morete udeležiti mirovnega kongresa, ker tam zasedajo samo bojujoče države. Sveda je mogoče, da pridete obe do posvetovanja, toda odvisno je to od dobre volje zmagovalne entente. Eno je pa gotovo: Obe državi bosta nosili vso težo vojnih bremen, uzgodnosti pa ne bo nikoder. In teža teh bremen ne bo majhna in se utegnete pod njimi zrušiti za desetletja.

Ista usoda čaka tudi iz Avstro-Ogrske izločeno jugoslovansko ozemlje. Če bo naša reprezentanca izšla še v naprej tako »politično« kot do danes in če bo na vse strani in na vse kriplje zagovarjala do konca vlogo nevtralnega ozemlja. Kako misli o »nevtralnosti« entente, je jasno povedal poveljnik ententinih čet v Srbiji madžarskemu grofu, ki mu je zagovarjal nevtralnost. Poveljnik mu je pa odkrito povedal, da smatra Ogrsko za premagano deželo.

Pred to pretečo nevarnostjo ubežimo le, če bomo prenehali že enkrat s polovičarstvom in če se proglasimo jasno, razločno, razumljivo in brez pridržkov za združitev s kraljevino Srbijo, ki je na strani entente izkrcavala v največji meri za našo svobodo. Če proglasimo, da je naše izpod habzburškega robstva rešeno ozemlje del države, ki jo je dosedaj predstavljala kraljevina Srbija, tedaj bo naše interese zastopala Srbija in tedaj na strani entente in bomo le tako deležni ugodnosti, ki jih bo deležna Srbija. In kakšne bodo te ugodnosti v finančnem oziru, to si lahko predstavljamo. In da bomo take pomoči potrebovali kot zraka, je jasno kot beli dan.

In če pravčasno storimo ta korak, preprečimo s tem tudi, da bi Italija trgala iz našega telesa kos za kosom jadranske obali, ki je za naš razvoji tako krvavo potrebna. Za ujedinenjem bi italijansko počeje ustavili, ker bi si Italija potem pač ne upala več posegati v ozemlje države, ki je članica entente. Le na ta način preprečimo italijanski manevar, ne pa z jatravanjem o nevtralnosti, ker temu ententa ne more verovati.

Ne razumevamo napačno Wilsona. Ta nam je ustvaril ladjo, postavil jo na morje, ali krmariti moramo sami. Pazimo, da bodo krmariti večji in zanesljivi!

Republika?

Vseslovenska ljudska stranka je na svojem shodu dne 21. novembra sklenila na predlog profesorja Sušnika, da bodi republika oblika vladovine jugoslovanske. Opraviti imamo torej z definitivnim sklepom. Ne spuščamo se v prepir, ali republika ali monarhija, vendar pa si usojamo trdit, da je definitivni sklep za republiko pravega demokratičnega se lahko naseli v demokratični republiki, ravno tako pa tudi v demokratični monarhiji. Pa za vse to se danes ne gre! Danes je obstoj Jugoslavije v največji nevarnosti radi tega, ker nimamo energične centralistične provizorične vlade. To vprašanje, ki je tako važno, da pred njim stopijo v stran vsa druga vprašanja, je take narave, da ga je mogoče rešiti zgolj le na podlagi razmer, katere vladajo danes v kraljevini srbski.

Močna, če tudi provizorna vlada, se more nasloniti edino le na sedanjo Srbijo. Ker pa je nemogoče, da bi gotovi krogi v Zagrebu in v Ljubljani monarhijo v kraljevini srbski kar čez noč odpravili, potem je dokazano, da je malo

premišljeno pri rešitvi provizorija vmešavati kak republikanski definitivum. Če se je vzlic temu definitivno sklepalo, dobivamo vtis, da se je sklepalo v namenu, onemogočiti srečno rešitev provizoričnega vprašanja, t. j. ustanovitve močne centralne vlade v zmislu sklepa Narodne vlade dalmatinske. Ta vtis imamo, ker si drugače ne moremo misliti, kakšni argumenti podpirajo sklep Vseslovenske ljudske stranke, in to v času, ko nas hoče Italijan pogoltniti, ko nismo od entente v nikakem oziru pripoznani in ko more vse skup pasti, če se ujedinenje s Srbijo ne izvrši takoj in brez vsakega nerganja. O nomarhiji in republiki govorili bomo pri volitvah v konstituinto, takrat bo čas v tem oziru veliko pisati in še več govoriti. Danes je pa taka govornica nepotrebna, ker le moti človeka, da ne opazi steze, po kateri mu je priti do rešitve.

Sicer je pa sklep Vseslovenske ljudske stranke tudi pomanjkljiv, ker se ne ozira na mogoče slučajnosti. Ni namreč izključena slučajnost, da se bo srbsko ljudstvo izreklo definitivno za demokratično monarhijo in ne za republiko. Kaj naj počnemo potem mi? Ali naj imamo Slovenci lastno republiko, Hrvti pa morda kakšno diktaturo? Kako bo potem izgledala ujedinjena Jugoslavija? Tudi tukaj se torej kaže, da naglost ni vselej dobra.

Izjava duševnih delavcev.

Podpisani duševni delavci slovenski, svesti si resnosti sedanjega položaja svoje domovine, se izrekamo enodušno za takojšnje popolno politično ujedinenje države SHS, z državo srbsko, odklanjajoč vsakršno separatistično politično stremiljenje kot kvarno Jugoslaviji, slovenskemu plemenu pa naravnost pogubno.

Nasilje, ki ga mora trpeti naš obmejni rod od tujcev na zahodu, severu in vzhodu, neovirano samostalno predstavljamo meškanju nam v škodo nam kaže žalostno nazorno sliko samoslovenske onemoglosti. Govori ne premaknejo naših meja niti za seženi naprej, izjave nam ne pridobijo niti pedi naših tal, besedni protesti nam ne rešijo niti ene slovenske duše tujega jarma. Do čina se ne moremo povzpeti, kakor da v naši krvi ni one najsvežeše kapljice, kapljice, ki jo vsak zaveden in zrel narod svojevoljno prelije za svojo svobodo... Edini rod, ki ima danes, na slovenskem jugu voljo in moč, organizirati naše sile za uspešen odpor, vzpostaviti našo oblast na vsem našem narodnem ozemlju in priboriti našim zahtevam veljavo pred svetom, je srbski rod. Kako dolgo? Ako ne izvedemo brez odloga najsvežešega ujedinenja s Srbi, proti Slovincem notranji razkroj, slovenskemu teritoriju razkosanje, ki ga sami ne bomo mogli zadržati.

Upoštevanje in spoštovanje vsako odkrito svetovno naziranje, vsakemu poštenemu prepričanju priznavamo pravico, da se prosto uveljavlja, zavramo pa nadihodne nepremišljeno izigravanje političnih gesel, ki bi utegnili v tej usodni dobi narod begati in ga odvračati in odvrtni od glavnega cilja, ki je: močna, nazunaj in navznoter enovita, svobodna ter bogata razvita država vsega jugoslovanskega naroda. To je danes prva, vitalna potreba, suprema lex, kateri se morajo brez-pogovorno ukloniti vsi pomisleki. Tudi vladna oblika je za interim teh izjemnih časov postranskega pomena, ker bo imela o končnovladnem ustroju nove države svojo besedo konstituenta. Ali more narod sploh omahovati, ko se muje odločiti: ali za samostojno nemoč, ali za skupno jakost?

V Ljubljani, 23. nov. 1918.

dr. Matija Ambrožič, Jos. Breznik, Anton Deljak, Lojze Dolinar, Ivan Franke, prof. v pok., Engelbert Gangl, Maksim Gaspari, Tone Gaspari, Flor. Golar, dr. Pavel Grošelj, Igo Gruden, arhitekt Hilbert, dr. Fran Hesič, R. Jakopič, Ivana Koblica, Dana Koblarjeva, Juš Kozak, dr. Alojzij Kraigher, dr. R. Krivic, Ant. Koželi, dr. Ivan Lah, Vladimir Levstik, Anton Melik, Anton Mikuz, dr. Rudolf Mole, dr. Fran Novák, profesor, dr. Jos. C. Oblak, dr. Nikolaj Omerza, Anton Pesek, M. Puzeli, dr. Franc Ramovš, Mihael Rožanc, Henrik Smrekar, M. Stenec, Nikolaj Štrifol, Milan Suklje, Al. Tavčar, dr. Iv. Tavčar, Fran Tratnik, I. Vavpotič, dr. Milutin Zarnik, Ivan Zorman, Peter Zmitke, Oton Zupančič.

Vsi slovenski duševni delavci, ki soglašate s to izjavo, prijavite svoje podpise!

Prisega in protest koroških Slovencev.

Podravlje pri Beljaku 21./9.

Številni zaupniki severno od Drave ležečih občin beljaškega okraja, zbrani danes v Podravljah ob priliki ustanovitve zbora okrajnega »Narodnega sveta« izražamo iz dna duše prekipevaločih čustev in hvaležnost nad rešitvijo iz dvanajstletnega suženstva. Prisegamo zvestobo »Narodnemu vijeću« v Zagrebu in »Narodni vladi« v Ljubljani kot svojim priznanim oblastem ter jih prosimo zaščite pred nemškim terorizmom, ki si lasti oblast nad populoma slovenskim ozemljem. Obenem ogorčeni protestiramo proti italijanskemu nasilstvu, ki ga izvršuje italijanska armada na jugoslovanskih tleh.

Vošpernik, načelnik.

Dr. Jos. C. Oblak:

Koroška Slovenija.*

Ako pogledamo z vrha Golice v to rajsko lepo deželo z njenimi specifičnimi terasami v podolju in na vseh straneh pa opasana po markantnem gorovju, vidi se nam kot izrečeno lepa, rekli bi skoro nedeljiva celota.

Na jugu Karnske alpe, Karavanke s Solčavskimi planinami, katerih odraški sežejo v lepem polkrogu na vzhodu, kjer preide meja čez Spodnji Dravograd na Koroško alpe, na severu Visoke Ture, ki prehajajo v Male Ture, ki se združujejo na vzhodu z odrastki Koroške Planine.

Da je bila vsa ta dežela slovenska od Karavank in Karnskih alp gori do Velikega Kleka, v čigar podnožju počiva staroslovanska Sveta kri v Gorizco (Goritschitz), od Solčavskih planin pa gori do danes nemškogovorečih Brež (Friesach), priča jasno in glasno slovensko ime sleherne koroške vasice in gore in reke.

Velik del te naše Koroške se nam je v razmeroma kratkem času potulil in to ne naravnim potom t. j. polagoma in nevidno vsled prilagoditve (Verschmelzungsprozess), nego ponajveč nasilnim potom šol pomeščevalnic, katerim so se pridružili z zlorabo uradne oblasti v lepi slozi sodni in politični uradi, — spomini bivše Avstrije in strte Nemčije. Vse to pa je kronala satansko hudobna, zločinska, rafinirano-krvoločna razdelitev volilnih okrajev in lopovska uradna falzifikacija ljudske šteti. Da se je kljub temu gorostas nemu nasilju ohranil in rešil velik in najlepši del Koroške, je naravnost čudež, ki kaže naravnost nadnaravno odporne sile zdravega slovenskega življa in vztrajanje pri starih tradicijah, katerih esencijalno jedro je bila Koroška njegova slovena beseda.

Ker se nam je velik del Koroške večinoma nasilno potulil in iz nasilnega potujevanja raz nobeno stališče, ne more kedaj nastati kaka pravica, nam gre dejure prav cela Koroška.

Toda že danes se oglašajo Nemci, boljše koroški Nemci, da imajo najmanj do potučenega dela Koroške svoje stare »pravice« ter gredo v svoji »pravčnosti« ali bolje v svoji brezmejni predrznosti tako daleč, da reklamirajo zase celo odločno slovenske kraje Koroške, češ, da je Koroška nedeljiva in da mora radi tega okoli 120.000 Slovencev pod nemški noč. Kakor da bi bila Hindenburg in Viljem strla Pariz in London, ter uničila entento in zaščitnico pravice — Ameriko in njeneza Wilsona.

Ni ga dela slovenske domovine, ki bi bil vsakemu Slovincu tako ljub in mil, kakor ravno Koroška ravno radi naše zgodovine in ne toliko radi naše naravne lepote slovenskih koroških pokrajin, ki so zalibog še tako malokom znane. Nestrpno se vprašuje, kje bo to naša meja, ako nam ne pripade cela Koroška.

Toda, koliko pa je izvenkoroških slovenskih ljudi, ki res poznajo koroško Slovenijo in koroške Slovence!

Ker sem bival 4 leta na Koroškem in sem vrhu tega nepoboljšljiv planinec in kolestar, z eno besedo popoten človek, si usojam imeti v tem oziru glede Koroške nekaj vpogleda in nekaj sodbe.

Kjer naj bi šla torej na Koroškem naša meja? Najenostavneje bi bilo pač rešiti to vprašanje raz stališče absolutne pravice: ker nam je bil velik del Koroške potujen in je torej nemška posest krivična, kolikor je je, je brezdvomno cela Koroška naša.

* Vsled nesporazuma z uredništvom »Slovenec« prinašamo mi ta zelo aktualni in zanimivi članek šele danes le v izveščku, morda še bolj pregledno. Toda ugovarja se, da bi nam bili Nem-

tako, da bi škodovalo interesom države.

Interniranje nemškega brodograja.

London, 21. novembra. (K. u.) Reuterjev urad poroča: Vrhovni poveljnik velikega brodograja se je sestel s prvimi pogovornimi deloma nemškega visokomorskega brodograja, ki se je dades ob 9. uri 30 minut dopoldne izročilo v interniranje. Nadalnjih 19 nemških podmornikov so danes izročili v Norvichu. 20. podmornik, ki spada k današnjemu oddelku, se je na vojni nekoliko poškodoval.

Nobenih živil za Nemčijo.

Frankfurt, 21. novembra. (K. u.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Haaga: Aproximativni svet aliharnih živil izjavlja, da se ne sme poslati v Nemčijo nobenih živil, dokler svet natančno ne ve, kakšne so razmere na Nemskem.

Mackensen v Sibirju.

Berlin, 21. novembra. (K. u.) Z ozirom na nasprotne vesti se ugotavlja, da je generalfeldmaršal pl. Mackensen pri svojih četah v Sibirju (Hermannstadt) in da ostane tam, dokler se ne izvrši transport.

Berlin, 22. novembra. (Koresp. ur.) Kakor se sporoča Wolffovemu uradu s podučene strani, je v sredo iz Nizozemskih vod odplul tudi tretji oddelk podvodnikov, 21 po številu, v svrhu prevzeta. Četrty oddelk bo sledil dne 22. novembra. Po želji Anglije bodo naše ladje in torpedovke za nekaj časa preskrbljene z živi za posadko. Admirala Neurieru so poleg tega izročili z angleške strani, da si potom nemške posadke lahko prisrbi živila v internacijskih pristaniščih.

Razne vesti.

MANIFEST RUSKE VLADE V OMSKU.

Pariz, 22. novembra. Provizorična vlada v Rusiji, ki ima sedaj svoj sedež v Omsku, je izdala na ruski narod manifest, v katerem poziva vse pokrajinske vlade in vse ruske državljane, naj se pridružijo v borbi proti boljševikom in ustvarijo novo na demokratijskih načelih slovečo jedinstveno veliko Rusijo. V manifestu se pravi ob koncu: Provizorična vlada vsesruska se nadeja v globokem prepričanju, da se bodo vsi narodi velike Rusije, uvažujoč smrtno nevarnost, ki grozi domovini s strani Nemcev, Ogrov in njih prijateljev in zaveznikov boljševikov zbrali okrog centralne ruske vlade ter storili vse, da se napravi konec neizrečenemu trpljenju naše domovine in da iz razvalin svetovne vojne zopet vstane velika ujedinjena Rusija. V to svrhu se ima osnovati velika ruska armada, ki ima pod staro trobojnico takoj pričeti borbo proti boljševikom.

Kijev, 20. novembra. (K. u.) Kakor poroča štab višjega poveljnika ukrajinskih čet, se je upr narodni ukrajinski voditelj Petliura proti ukrajinski vladi in je zasedel Bielaio. Cerkov in Berdicev z nacionalističnimi ukrajinskimi strelskimi oddelki. Pohod med Fastovom in Kijevom so ustavile vladne čete. V Charkovu se je polastil drugi polk oblasti. Sicer je mir v deželi. Kakor poroča ministrski predsednik, so zapustile Berdicev uporne čete, prisiljene po vladnih četah. Nemški vojaški svet v Kijevu je sklenil, varovati neutralnost. Nemške čete se ne bodo udeleževale nobenih bojev zunaj Kijeva, in ne bi pripustile nobenih bojev v Kijevu in bi čvale popoln mir.

Bern, 21. novembra. (Koresp. ur.) Kakor poroča general March, se bo demobilizacija Zedinjenih držav vršila na sledeči način: V prihodnjih 14 dneh bo odpuščenih 200.000 mož, ki se nahajajo v taboriščih Zedinjenih držav. Nato odpuste 30.000 do 1.700.000 mož. Ranjence in invalide bodo transportirali kar najhitreje v Zedinjene države.

Bern, 21. novembra. (Kor. ur.) »Progres de Lyon« javlja iz Pariza: Izvrševalni odbor splošne delavske zveze je dosegel pri ministrski predsedniku Clemenceau, da se takoj opreže vsi sindikalisti, ki so bili aretirani radi notranjopolitičnega delovanja.

London, 21. novembra. (Kor. urad.) Uradno poročilo ugotavlja, da je bilo vsled sovražnih zračnih napadov in obstreljevanja tokom vojne na Angleškem ubitih 488, ranjenih pa 1014 oseb. Stroški poprave po napadih povzročilih poškodb se cenijo na približno 617.773 funtov.

London, 21. novembra. (Kor. urad.) »Reuter.« Zbornica se je danes odgledala po običajni ceremoniji. Dočim velja odgoditev nominelno do 30. decembra, se na razglasil razpust parlamenta že 25. novembra. Volitve se vrše dne 14. decembra. Izid volitev se objavi dne 23. decembra.

Rim, 22. novembra. Semkaj je prisel japonski prestolonaslednik Higaši Fusimi, pripeljal se je iz Pariza. Mikado ga je poslal v Evropo, da poseti angleškega kralja, predsednika francoske republike in italijanskega kralja. Spremljalo ga je markiz Inud, bivši japonski poslanec v Londonu general Siba in admiral Oguri. Japonski prestolonaslednik je pomorščak in je v bitki pri Čušimi poveljeval križarki »Hitoze«.

Italijani na Goriškem.

V Gorici so Italijani ustavili poslovanje sodišča v kazenskih in civilnih zadevah, češ, da je vojno stanje. Odstavili so tudi Narodni svet in provizorično italijansko vlado ter imenovali komisarija za celo deželo dr. Petterina.

Civilno prebivalstvo mučijo na različne načine. Prehodnice zahtevajo za vsako najmanjše potovanje. V Gorici so ukinili tudi poslovanje podružnice Ljubljanske kreditne banke in Centralne posojilnice.

17. novembra so italijanski vojaiki openili na kolodvoru v Ajdovščini dva vagona naložena z milom, kavim in nadomestkom in rumom v vrednosti okoli 20.000 kron. Na pritožbo pri poveljstvu je to kratko in malo odgovorilo, da je izključeno, da bi italijanski vojaiki jemali tako malovredno blago, kakor je

kavin nadomestek in drugo, ko imajo zrnate kave dovolj; in je bila zadeva s tem končana. Pri Antoni Bianchi so pokradli več sena in Vidu Comparetu eno ogledalo, nekaj denarja in vso kuhinjsko opremo. Sicer pa so taki in podobni slučajni na dnevnem redu. Narodne znake odstranjujejo s silo. Tako so poročniku Zenišku odvzeli narodno kokardo, ko je iskal prehodnice za Vipavo. Istotako soferju Brunu Nussdorferju, kateremu je rekel italijanski častnik: »Predno govorite z mano, odstranite kokardo«. 14. novembra so v Ajdovščini v gostilni pri Jerasu italijanski častniki pešpolka št. 272 odstranili s stene podobo s Gregorčičevimi verz: »Prost mora biti, prost moj rod na svoji zemlji svoj gospod, ki je bila ozaljšana z brljanom in trobojnico, so jo razbili in vrgli drobce v pljuvalnik oziroma v kot, kjer se je bil nahajal pljuvalnik. Lovcem so pobrali tudi lovske puške. Italijani zasedajo naše ozemlje z velikimi silami. Od Prvačine do St. Vida pri Vipavi je po verodostojnih italijanskih virih nastanjenih zdaj približno 5 divizij.

Vpokojenemu vladniškemu učitelju Ponizu, nad sedemdesetletnemu staremu, v Ajdovščini, so pomateli vso njegovo prtljago iz stanovanja in nastanili v stanovanju telefonske centralo.

18. novembra je italijansko vojaštvo v Podbrdu ustavilo osebnih vlak potovalce zastražilo in jih ni pustilo naprej potovati, ter so se morali potniki 24 ur, do drugega dne, zastraženi, da se niso mogli geniti, niti po vodo, niti po živež, čakati na mrazu, da so se mogli odpeljati potem proti Jesenicam.

Postojnim uradom je poslalo pošto ravnateljstvo v Trstu brzojavno okrožnico naslednje vsebine: »Vsled razglasa kraljevega gubernija mora vsak civilni namestencev Julijske Benečije, ki bi želel ostati v službi, v interesu uprave vložiti vsak zase službenim potom na kraljevo gubernijsko oblast prošnjo, z navedbo urada, kateremu je prosilec dodeljen, čim prejemkov razdeljen po plači, aktivitetni dokladi, posebnih dokladah itd. ter roka, do katerega je namestencev dobil prejemke od bivše vladavine. Prošnje je treba vložiti potom urada na pošto in brzojavno ravnateljstvo do večerš 20. novembra 1918. V poštev prihajajo sledeče kategorije namestencev: pragmatični uradniki in sluge, poštarji, eksnedienti, poštni adjunkti in oficijanti, brzojavni adjunkti, pisarniški oficijanti, selški pismošne in selški poljski sluge.

Iz te brzojavke je razvidno, da se nameravao Italijani dokaj trdno nastaliti v »Julijski Benečije«.

★

Trst, 21. novembra. (K. u.) Iz Porvira pri Divači in drugih krajev Krasa poročajo, da poizvedujejo laški častniki s pomočjo tolačev od hiše do hiše, kakše narodnosti so ljudje, kakšnega mišljenja so napram Italiji in italijanski armadi in ali so zadovoljni, da Italija te kraje anektira. Stojijo na stališču, da so slovenski kraji na Krasu in do demarkacijske linije laško ozemlje, ki je bilo od stare Avstrije umetno poslovenjeno.

Goriac, 21. novembra. (K. u.) Iz Dornberga poročajo, da so prednočnim o mraku laške oblasti sklicale vse mladenice, oziroma može iz Dornberga in vasi v okolici, ki so bili pri votkih, naj se zbere pred občinsko hišo, kjer se jim bo naznanilo, nekaj važnega. Prišlo je le okoli polovico vseh mladenic in mož in se jim je reklo, da se jih smatra kot ietnike in da imajo v vseh oziirih poslušati italijanske vojaške oblasti brezpozorno. Drugi dan so jim naznanili, da se imajo dne 21. t. m. vsi zbrati in da jih bodo internirali. Na intervencijo dornberškega podžupana je tamonjiti italijanski polkovnik izjavil, da jih popeljejo samo do Gradiške, da jih tam prezledajo in da se kmalu vrnejo nazaj. Pravijo, da se je to zgodilo tudi v drugih bližnjih krajih. N. pr. v Batujah in dalje proti Ajdovščini.

Trst, 21. novembra. (K. u.) V Kastelu pri Buiahi v Istri, odkoder se je tamonjiti hrvaški župnik odtegnil, da ga ne zaprejo, ga iščejo italijanski vojaiki vsako jutro v svrhu, da bi ga aretirali. Dali so nalog, da naj se javi na komandi, kadar se vrne. Orožnika Sin in Lukež sta bila odpravljena v Trst v vojaškem spremstvu. Vojaiki grozijo, da bodo zaprli tudi tamonjiti učitelico in še nekatere druge Hrvate. Župniku Mandiču so v njegovi odsotnosti preiskali župnišče. V nedeljo so italijanski vojaiki prišli v Selo, na kateri je visela hrvaška zastava, ki so jo sneli, zažgali ter zagrozili, da bodo učitelico zadavili, ako jo še izveši.

Trst, 21. novembra. (K. u.) Načelniki državnih uradov, posebno politični, imajo nalog, da poizvedujejo pri uradnikih poleg drugih osebnih in uradniških podatkov tudi, ako so uradniki pripravljeni, položiti prisego zvestobe do novega režima. Če se s tem zahteva prisega zvestobe sedanjim okupacijski oblasti, potem je to proti mednarodnemu pravu. Sicer je sedaj vsaka prisega uradnikov neuporabna, ker so uradniki itak vezani na službeni prisegi in bili odvezani le od prejšnje prisage zvestobe. Uradnike se bo moglo prisiliti prisegi zvestobe tistemu režimu, ki bo priznan na mirovni konferenci.

Iz seje Narodne vlade SHS

v Ljubljani z dne 19. novembra 1918.

Državni urad za zunanje zadeve na Dunaju sporoča z ozirom na protest Narodne vlade, da je izvršilni odbor provizorične deželne zbornice v Celovcu zasedel vse fonde vojnokrednega zavoda za južno ozemlje, sledeče: Zasega se je izvršila le začasno do končne likvidacije vsega premoženja v Ljubljani in okolici. Stac. povelj. narhije; zato se s tem pravice Jugoslovanaov do teh fondov niso kršile.

Stacijsko poveljstvo javlja, da se dogajajo še vedno velike tatvine javnega premoženja in okolici. Stacijskemu poveljstvu se naroči, naj se tako blago strogo straži, krivci pa brezobzirno aretirajo in izroče sodišču. Državnemu pravdnstvu naj se naznajo vsi znani slučajni neopravičene posesti takih predmetov. Izda se oklic trgovcem, v katerem se svari pred nakupom očividno ukradenega blaga.

Poljsko poslanstvo na Dunaju naznanja, da je poverjen z zastopstvom vojaških interesov poljske države pri Narodni vladi general Adam Nowotny.

Prebere se telefonično poročilo iz Zagreba, v katerem se javlja Narodni vladi dopis deželne vlade za Dalmacijo glede provizorične ureditve celokupne države SHS na vsem etnografskem teritoriju tega naroda. Razprava o zadevi se preloži na sejo v četrtek, dne 21. novembra.

Došlo je poročilo z Rakaka, da je ondotni italijanski poveljnik dal potegniti kordon, čez katerega ne sme nihče brez dovoljenja, da je dal bivše avstrijske vojaake zajeiti ter jih odgnati v taborišče v Postojni. O enakem postopanju Italijanov se poroča tudi iz Cerknega. O zadevi se obvesti Narodno viječe s protestom in narocilom, naj se sporoči to srbski vladi.

Dne 16. listopada se je vršila v Gradcu seja zastopnikov Narodne vlade z zastopniki štajerske dežele. Dogovorili so se, da izplači štajerska deželna uprava kakor že v novembru, tako tudi v decembru 1918 vse deželne zavode in deželne uslužbence na štajerskem, ki spadajo sedaj pod območje Narodne vlade SHS v Ljubljani, izplačila se vrše na račun Nar. vlade in se povrnejo s 5% obrestmi od 1. novembra 1918. Dogovor se ratificira.

Odstavi se dosedanjim ravnatelj kopališča v Rogški Slatini Mulley; na njegovo mesto se imenuje uradnik Lochbühler. Nadporočniku Papežu se poveri zastraženje kopališča.

Razpiše se mesto policijskega ravnatelja v Ljubljani.

Tostran demarkacijske črte, zlasti v Ljubljani, se nahaja mnogo nezaposlenih železničarjev, podrejenih prejšnjemu tržaškemu ravnateljstvu, ki so se bili javili bolne, ali so na dopustu, ali pa po izvršenem državnem preobratu niso več prišli v službo. Ker se nakaže plača samo tistim, ki vrše službo, se pozivajo vsi začasno nezaposleni železničarji, ki reflektirajo na nadaljnje službovanje, da se javijo v najkrajšem času pri prometnem poverjenstvu.

V Ljubljano je prišel zastopnik oddelka za zdravstvo v Zagrebu s prošnjo da se odstopi Zagrebu nekaj sanitetnega materiala, zaplenjenega v zadnjem času, ker v Zagrebu takih predmetov silno manjka. Oddelku za zdravstvo v Zagrebu se odstopi proti poznejšemu obračunu sanitetni material, ki ga rabijo neobhodno.

Dosedanja »Kranjska deželna komisija za preskrbo vračajočih se vojakov« se preimenuje v »Komisijo za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani« in raztegne svoj delokrog če vse območje Narodne vlade. V to komisijo vstopi in se ž njo spoji »Slovenski odbor za vojne invalide v Ljubljani«, obstoječ pri društvu »Dobrodelnosti«.

Iz seje Narodne vlade SHS

v Ljubljani z dne 21. novembra 1918.

Koroški deželni odbor javlja, da nameravata priti dne 22. novembra dva njegova pooblaščenca v Ljubljano, da se domenita z Narodno vlado glede začasne meje med območjem Narodne vlade SHS v Ljubljani in Nemške Avstrije. V istem smislu poroča državni urad za zunanje zadeve na Dunaju, ki zagotavlja, da so varnostne straže, ki stoje na slovenskem ozemlju, določene samo za vzdrževanje miru in reda. Odgovori se telefonično, da Narodna vlada vztraja na stališču, da se ne pogaja, dokler stoje nemške čete in vojaške straže na slovenskem ozemlju Koroške. Isto se sporoči na Dunaj.

Predsednik graškega višjega deželnega sodišča Pitreich je razpisal po poročilih časopisja sodna mesta tudi v slovenskem delu Koroške. Narodna vlada vložil proti temu oster protest.

Vrši se je razgovor o korakih, ki se naj store, da se informira ententa o prodiranju Italijanov v naše ozemlje in o jezikovnih razmerah na Primorskem. Od dr. Koroške je Narodna vlada čisto odrezana. Sklene se dvojno: 1. V teh dneh se bo vračala angleška mislija z majoriem George Crosfieldom iz Praga skozi Ljubljano domov. Čehoslovaška vlada v Pragi se naprosi, da sporoči čas odhoda. Člani vlade o bodo v Ljubljani informirali o naših željah in prošli za posredovanje pri angleški in francoski vladi. 2. V Prago se pošlje zastopnik Narodne vlade k predsedniku čehoslovaške republike Masaryku, osebnemu prijatelju Wilsonovu, da ga informira o našem položaju in prosi za posredovanje pri ententi, zlasti Ameriki.

Narodna vlada je razpravljala obširno o predlogu zemeljske vlade za Dalmacijo, naj se uredi takoj provizorično celokupna država SHS, na vsem etnografskem teritoriju tega naroda. Po tem načrtu bi načeljeval državni začasno, dokler se ne skliče konstituenta, srbski prestolonaslednik Aleksander kot regent. Legislativno oblast bi imelo do konstituenta Državno viječe, obstoječe iz članov N. V. v Zagrebu, 50 zastopnikov kraljevine Srbije, eventualno tudi 5 zastopnikov Črne gore in 5 zastopnikov Voivodine. Regent bi iz članov Državnega viječa imenoval prvo ministrstvo, dalje 5, event. 7 državnih tainikov in 5, event. 7 guvernerjev s sedežem v Ljubljani (za Slovenijo), v Zagrebu (za naslovom ban, za Hrvaško in Slavonijo), v Splitu (za Dalmacijo), v Sarajevu (za Bosno in Hercegovino), v Belgradu (za Srbijo), event. tudi v Cetinju (za Črno goro) in Novem Sadu (za Voivodino). Državni tainiki bi posredovali med osrednjo vlado in deželami ter imeli glas v ministrskem svetu. Kadar bi se povrnil mir in red v deželo, bi se izvolila konstituenta, volilni red bi izdelala Državno viječe — in sešla v Sarajevu, kjer bi zborovalo do takrat tudi Državno viječe. Konstituenti bi bila pridržana izrecno določitev državne oblike (monarhija ali republika), določitev ustave, imena države, glavnega mesta in zastave. — Glede predloga so podali poverjeniki izjave, ki so jih sklenile tozadevno njihove stranke. Sklenilo se je soglasno, da se o predlogu ne glasuje, ker grede itak člani Narodne vlade, ki so zaeno tudi člani Narodnega viječa, jutri v Zagreb k seji Narodnega viječa. Tam bodo obvestili o stališču svojih strank Narodno viječe, ki se bo potem izjavilo o predlogu zemeljske vlade za Dalmacijo.

Politične vesti.

— Rezolucija SLS., sprejeta na njenem shodu dne 21. t. m. v Ljubljani, se glasi takole: I. VLS. navdušeno pozdravlja ustanovitev jugoslovanske države, ki je vsa tri plemena jugoslovanskega naroda, ločena skozi stoletja, združila v eni samostojni in svobodni državi. — II. VLS. hoče po uspešni borbi za narodno samostojnost v najtesnejši zvezi z ostalimi demokratičnimi elementi našega trojnega naroda truditi se, da se ustvari krepka, to je na trdnih temeljih demokracije sloveča zgradba nove države. Za zmago demokratičnega načela bo VLS. razvila vse svoje moči. — III. VLS. izjavlja, da je za republiko obliko vladavine, povdarjajoč, da vidi pred vsem v taki obliki vladavine garancijo za demokratičen ustroj države.

— Sovražna propaganda. Med ljudstvom, posebno med vojaštvom v Ljubljani, se trosijo razne vznemirjajoče vesti, ki imajo prozoren namen, provzročiti zmešnjave in nasprotstva v političnem življenju na eni strani med domačimi strankami, na drugi strani med Slovenci in Srbi. To delajo domači in tuji sovražniki, agentje in špijoni, Šustercijanci, nemčurji in Italijani, katerim je mlada Jugoslavija trn v peti. Ti bi radi povzročili nemire in stem dalj povod Italijanom, da okupirajo slovensko ozemlje do Zidanega mosta in še dalje ter se tako polaste naših premogokopov. Take škodljivce naše slobodne države je treba na mestu aretirati in jih izročiti štajerskemu poveljstvu v Ljubljani. — Slovenski častniki.

— Šustersčičanost. Mislili smo, da smo za vselej zmagali nad njim, ki je odšel proklet od nas. Ni šlo toliko za osebo, kakor za sistem. Zato je odšel živ, ker smo mislili, da je sistem mrtev. Toda varali smo se. Sprožilo se je vprašanje: republika ali monarhija. In kdo jo je sprožil? Dr. Šustersčič je napisal, ko je odhajal, testament in v tem testamentu je Slovincem priporočal republiko. Čemu, zakaj? To že ve on, — sluga Dunaja in Nemcev! Ali naj postanemo izvršitelji Šustersčičevega testamenta? Ne in tisočkrat ne! Za vsakega poštenega in značajnega Jugoslava je vprašanje »republika ali monarhija« že vnaprej rešeno. Tako bi začeli sedaj zopet življenje, kakor pred vojno. Takrat smo se uničevali pod priimki »klerikalcev in liberalcev« in danes bi se pripravili kot monarhisti in republikanci. In iz tega bi vzrastle Šustersčič II. in vsa nizkost, ki smo jo komaj premagali. Ne dajte se motiti od takih frankovskih spletk. Domovina je v nevarnosti in pot rešive je samo ena: vidimo jo vsi, ki nismo frankovci in pojdemo po nji naprej do zmage. Petolice Šustersčič se pojavlja sedaj pri nas kot republikanec. Kdor neče, da pademo nazaj, kjer smo bili — ta hodi odločno pot velikega ujedinjenja. Republikanstvo je past, nastavljena od sovražnikov naše Jugoslavije. Vprašanja »republika ali monarhija« — sploh ne sme biti.

— Usodni dnevi. Čemu to votlo bobnenje iz praznih src? Čemu strastno prekanje o ustavni obliki bodoče države na slovenskem jugu, to prekanje, ki ogroža našo svobodo, ki bega in razdvaja naše ljudstvo? Vrata v svobodo so se široko odprla, ne po naši lastni zaslugi, marveč po volji in sili velike mednarodne zaveze. Ne loputajte, pazite, da se vrata ne zapro po vaši krivdi. Pazite, da vam ne pride grenko spoznanje prepozno, spoznanje, da ste v usodnih in milosti polnih dneh mlihi bob in mlatiti slamo. — Ponosna zavest Slovincem, da so svobodni državljani v svobodni državi, koji smejo narekati obseg in obliko, je premaglena. Niti do danes taka država pravno ne obstoja, niti nismo še državljani bodoče države naše. Kolikor je znano povprečnemu deželanu, in naj bo celo razmerno britten, obstoja pač Srbija in Črna gora, potem na vzhodno stran Bolgarija — a na naši strani stoje še vedno avstrijski razpraskani in ogledani mejniki, preko kojih sili Lah na sever. In ko nam laška poyedenj žesegaskoro do trebuha, ko nam nemške vrane kljubujejo na Koroškem in Štirskem, baš sedaj se dviga iz ljubljanskega polja megla nezdravih fraz. Kdo naj razsodi, se-li rode te krčevite fraze novih naših doktrinarjev iz nevednosti ali iz sebične nerodnosti? Le to stoji, da naj se deca ne igra z žveplenkami. Spravite otroke s ceste in iz časopisja. Nikakor ni dopustno, da slovenski dnevniki prepuščajo diskusijo tako usodopolnih vprašanj neodgovornim zakulisnikom. Niti ni dopustno, da pridejo na shodih do besede nepodni resolucijonarji! — Navajam: Isti dan, ko je glasilo naših socialistov objavilo resen članek o fantazmi federalizma, ravno isti dan je prišel »Slovenec« citat po člančju, koji je bil dan preje besedič v »Napreju« za federativno republiko. Priznam socialistom, da je njih principielno stremjenje po republikni državni obliki utemeljeno na nazorih. In nihče jim ne zameri, če ostanejo zvesti teoriji, dasi jim pamet in poštenje velevala, naj se v praksi najprej reši problem naše državnosti. Najprej moramo biti državljani bodoče države, potem je čas za delo v zmislu političkih idej. Prinimn existere, deinde doctinare! — Kaj pa naj porečem o bitjih, Cloveku podobnih, ki se iz jagnjet čez noč preleve v de-ročle leve? Prišli so iz cesarske gnađe, sladkih slin jim je pokapan vspreddaj, te-lovnik, na hrbtu pa se jim nabira v gube, vajen ponižnega klanjanja. Pa jih ne ukroti, niti modra beseda, niti lastni čut odgovornosti. — Koroška vpije, Primorska tarna, Postojna, Idrija, ključeta,

A iz praznih src jim votlo doni v nšesa púhla fraza. Ne vidijo, ne slišijo. Bog zapuša Kranjca in ga tepe z gluho slepoto. Pazi, slovensko ljudstvo, da te ne zapeljejo tvoji zvonarji nazaj v tuje-rodno gospodstvo! M. S.

— Vodja socialnih demokratov v Zagrebu Korač o pokretu za obliko države SHS. Vitomir Korač, vodja socialnih demokratov, je imel v demokratiškem ženskem društvu predavanje, tekom katerega je govoril tudi o pokretu za obliko države in izjavil, da je glavno vprašanje, kaka je ustava države, ne pa oblika. Narodu treba dati suverene pravice, ki ga bodo štitele pred vsako samovoljo in vsakimi privilegiji. Vprašanje monarhije in republike se ne more razpravljati kot srbsko ali hrvaško vprašanje, med Srbi so republikanci, med Hrvati monarhisti, marveč to je vprašanje jedinstvenega naroda, ki ima jedinstveni interes. Zaščita proti vsakemu zatiranju kakršnekoli vrste bo največji uspeh v rešitvi tega vprašanja. Kralj Peter je ustavni vladar, njegov sin bo gotovo istotako spoštoval ustavo. Vprašanje je, kaj bodo delali bodoči vladarji. Ali to vprašanje ne sme narušiti jedinstva in ne ogroziti težko dosežene svobode. So ljudje, ki so lizali pete ne samo Habsburžanom, marveč tudi njihovim slugam, pa se danes zavzemajo za republiko zato, da republiko kompromitirajo in najdejo svoj profit.

— Odnosaji med Jugoslavijo in Madžarsko. »Pester Lloyd« priobčuje obširen interview z madžarskim poslanikom Aladarjem Ballo v Zagrebu o odnosajih med Madžarsko in Jugoslavijo. Balla se je izrazil med drugim: »Čim sem stopil v službeno zvezo s predstavitelji Narodnega Viječa, se mi je dalo razumeti, da zahteva jugoslovanska vlada predvsem Prekmurje in Medžimurje in da hoče še pred mirovno konferenco prevzeti upravo tega ozemlja v svoje roke. Na kakšno poravnavo glede tega vprašanja da ni misliti. Nato sem takoj sprožil vprašanje o našem dohodu k morju. Skliceval sem se na besede predsednika »Wilsona«, da se mora državam, ki so bogate na naravnih produktih, zagurati ob morju za izvoz posebno pristanišče. To pristanišče naj, bi bilo za Ogrsko Reka. Predstavitelj Narodnega viječa so mi odgovorili, da se o tem vprašanju ne morejo pogajati, ker ni mogoče v tem oziiru dati Madžarski nobenih obljub. Kakor je razvidno, so torej zastopniki jugoslovanske vlade glede teh dveh vprašanj vnaprej odločno odklonili vsako pogajanje... Službena moja pogajanja in razgovori so se vršili vedno v prijateljskem tonu. Samo tema o vprašanju Medžimurja je vplivala zelo disharmonično, čim smo se je dotaknili. Lahko trdim, da je ta del naših pogajanj padel v splošno ugodno razpoloženje kot kapljica pelinovca. Ta spor temelji v tem, da se jugoslovanska vlada noče postaviti na stališče, ki je je priznala ententa v pogojih za premirje. V teh pogojih je izrecno rečeno, da ima madžarski teritorij ostati do mirovne konference pod madžarsko administracijo. Da dožemem objektivno dejansko stanje v Medžimurju, sem poslal tjakaj svojega zupnika v spremstvu zastopnika jugoslovanske vlade. Ta dva odposlanca imata nalogo, da proučita razmere v Medžimurju in se informirata o tamkajšnjih dogodkih. Mojo misljo sovzadnjih dneh oteževala vprašanja, ki so baš v tem času absorbirala ves javni interes v Zagrebu. Sta to dve vprašanji: vprašanje o bodoči državni obliki in vprašanje ujedinjenja s sosedno Srbijo. Mnenja sem, da je za nas za sedaj najbolje, da nekoliko počakamo, da si ustvari Jugoslavija svojo državno obliko in da se ta novi državni organizem nekoliko konsolidira.«

— Najvišji sodni dvor na Dunaju je štel dosedaj 72 dvornih svetnikov. Sodna uprava v Avstriji je sklenila, da se odpuste vsi dvorni svetniki, ki niso Nemci. Ostane samo 22 dvornih svetnikov v službi. Vsi drugi so baje Čehi, Poljaki in Italijani.

— Železniško ravnateljstvo nameravao ustanoviti kakor poroča uradni list »L'Osservatore Triestino«, Italijani v Trstu in Trenti. Železnice, ki so jih okupirali Italijani, so kakor poročajo italijanski listi, dolge 1500 km.

Razglasi Narodne vlade.

KATASTER ŠOLSTVA IN UČITELJSTVA.

Narodna vlada SHS v Ljubljani, poverjenstvo za uk in bogočastje je sklenilo, naj se nujno sestavi kataster vsega ljudskega in meščanskega šolstva in učiteljstva v njegovem območju. Delo se poveri strokovnim učiteljskim organizacijam.

Poverjenik: dr. Verstovšek s. r. ODBRANITEV NEKDANJH AVSTRO-OGRSKIH VOJAKOV Z OZEM. LJA. PO ITALIJANIH ZASEDE- NEGA.

Narodni svet v Ljubljani razglasa 22. t. m.:

Vsem nekdanjim vojakom bivše Avstro-Ogrske armade je na prosto dano, se tokom 24 ur odstraniti iz po italijanskem vojaštvu zasedenega ozemlja in se ne smejo več vrniti.

Vojaška italijanska oblast jim bo šla pri odhodu na roko in potovanje olajšala. Tisti, ki se prostovoljno ne odstranijo, se bodejo začeli jutri zbrati po italijanskem vojaštvu in odpeljati v Gradiško, ker se bodo stavili na razpolago italijanski vojaški oblasti.

Kdor bode imel notrdilo od županstva, da je pristopen v območju, da je posestnik, javni uslužbenec itd. ter v občinu neobhodno potreben, mu bodo vojaške oblasti v Gradiški po pregledu njegovega potrdila dovolile povratek v njegovo območje.

V tem slučaju se bode moral vsak oproročenec zalastiti po enkrat ali dvakrat v tednu pri vojaškem poveljstvu.

Zarota v Zagrebu.

Zigreb, 23. novembra. Danes ponovi je vojaški preiskovalni sodnik zasliševal aretirance. Dosedajni rezultat do 1. ure popoldne še ni znan in preiskava še ni zaključena. Zdi se, da je bila zarota mnogo obširnejša zasnova, nego se je prvotno sodilo. Kompro-mitirana je cela vrsta višjih oficirjev v zvezi z nižjimi aktivnimi oficirji, po večini frankovskega prepričanja in prošlosti. Kolikor znano in kolikor se more danes sporočiti javnosti, je obstojal širši in ožji krog zarotnikov. V ožjem krogu so bili »zaverjenici«, ki so se s prisego zavezali, da izvrše pripravljene načrte. Zaverjenike so na lastno pest podpirali tudi italijanski in mažarski agent-provokaterji, ki so med vojaštvom sejal boljševiške in anarhistične misli, češ, kaj boste služili, kaj se boste pokoravali Narodnemu Vječu, sedaj je čas svobode, itd. Namen teh agentov je bil izzvati pri nas nemire ter dati Italijanom na eni strani povode, da bi se nadalje prodirali na naše ozemlje, na drugi pa Madžarom in Nemcem, da se upro opravičenim našim težnjam po ujedinenju celega teritorija. V koliko so zapleteni v zaroto tudi Radić in njegovi ter nekateri drugi, doslej še ni jasno, gotovo pa je, da se agitacija Radića in pomagačev giblje v tej smeri. Vojaška in civilna policija je z vso verno na delu, da razkrije niti očitno že precej časa pripravljene velike politične zarote. Kakor v Zagrebu tako so se tudi v Karlovcu in Sisku osnovali vojaški sovjeti. Vsled dobre narodne discipline in velike vne častniškega zbora je tudi tam nevarnost že odpravljena. V Karlovcu so aretirali nekaj zarotniških oficirjev. V Sisku se je spletka razšla, predno je prišlo do resnejše organizacije.

Ves Zagreb stoji danes pod globokim dojmom vesti iz preiskave v razkritju zarote. Vse pričakuje z napetostjo seje Nar. Vječa, v kateri se naj stvorijo odločitve glede ujedinenja, ki bo tudi v tem oziru napravilo definitivni konec spletkam naših notranjih in zunanjih sovražnikov.

Dnevne vesti.

— 600 francoskih vojakov nasiralo Ljubljano. Vlak s 600 Francozi, prihajajoč s severa, je danes dopoldne nasiral Ljubljano. Bilo je samo moštvo, poveljnik je bil francoski korporal. V imenu občine sta jih pozdravila dr. Zarnik in Oton Zupančič, katerima se je pridružil Francoz Merville, ki je bil med vojn v Ljubljani konfiniran. Ti francoski vojaki so bili kot vnetiki internirani v Kalinu na Poljskem.

— Iz Zeneve. Hotel de la Paix smo dobili ta-le pozdrav: »Dragi R. Cestitamo Ti na osvoboditvi domovine. Odhajam na Anglesko, da izkoristim še te poslednje dni za obrambo naših meja. — Dr. Niko Zupančič.«

— Rekvirij za naše junake v Londonu. Poslano je nam bilo to-le obvestilo: »Rekvirijem se priredi v kapeli Ruskega Poslaništva, 32. Welbeck Street prihodnjega nedelja 27. t. m. ob 12. za mir in pokoj duš naših pokojnih slovenskih prijateljev, ki so žrtvovali svoje življenje kot prostovoljci v Srbiji ter Dobružji, boreč se za osvoboditve svojih podtarnih jugoslovenskih bratov in njihovo zedinjenje z matko Srbijo. Prosim vas, pridružite nam se v molitvi za njih. — Za Jugoslovenski odbor v Londonu: dr. Niko Zupančič.«

— Gospodarsko izobraževalno društvo za dvorski okraj skupno s krajevnim skupino JDS priredi v ponedeljek 25. t. m. ob pol 8. zvečer v mali dvorani Narodnega doma sestanek, na katerem se bo razpravljalo o najvažnejših naših dnevnih vprašanih. O tem, kaj smo dolžni svoji časti in svoji bodočnosti, govori Rasto Pustoslavšek.

— Za takojšnje ujedinenje s Srbijo in Orno goro priredi »Gospodarsko napredno društvo« za šentjakovski okraj v torek 26. novembra ob 7. zvečer v gostilni pri Kavčiču na Privozu sestanek svojih članov in krajevne skupine JDS, za šentjakovski okraj. Pridite vsi, ki stremite za boljšo bodočnost slovenskega naroda!

— Politično društvo in krajevna politična organizacija za kolizejski okraj vabi vse gg. odbornike, oz. odbornice k nujni skupni odborovi seji, ki se vrši v nedeljo, dne 24. t. m. ob 11. dopoldne v Narodnem domu, v prostori »Nar. soc. zveze«, pritličje levo.

— Vsi odborniki, oziroma odbornice političnega društva in krajevnih organizacij za šentpeterski in koldvorski okraj se nujno vabijo k seji, ki se vrši tudi v nedeljo ob 11. uri dopoldne v Mestnem domu, I. nadstropje desno. Istotam se vrši v ponedeljek ob 14. uri zvečer sestanek vseh članov gori navedenih organizacij, oziroma političnega društva.

— V kolizejskem okraju priredite obe politični organizaciji važen širši shod za vse svoje člane, oz. članice kakor tudi za vse še neorganizirane somišljenike tega okraja v ponedeljek, dne 25. t. m. ob 7. zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Razgovor o ujedinenju SHS.

— »Sokol I.« Narodnemu svetu. Člani telovadnega društva »Sokol I.« zbrani na svojem sestanku dne 18. t. m. prosijo Narodni svet v Ljubljani, naj pozove našo javnost, da mu v svrhu očeščenja in klasifikacije naših ljudi v narodnostnem pogledu, sporoči s podrobnejšim popisom imena in datuma vseh onih oseb, ki so kot privatniki ali javni uslužbenci z dejanji ali izjavami kršili med vojn narodni program. Narodni svet naj te snovi zbere, predloži narodni vladi in vodi nadzorstvo nad tem, da se nevednih ljudi ne silijo v osrednje ali jih celo nastavlja na odgovorna mesta. Zahteva javne morale in ljudstva namreč je, da se po končani vojni upoštevata značajnost in narodna zavest in da zadane kazni narodne neznačajnosti, narodne izdaje. Vprašanje vojaštva. Zadnje dni prihaja vedno večje število slovenskih

častnikov v Ljubljano iz vseh strani sveta, zlasti iz zasedenega ozemlja. Iz teh krajev prihaja tudi moštvo v večjem številu. Vsi ti se prijavljajo za službo v narodni armadi, a vse se do slednje odklanja, ali pa se jih pošilja od štacijskega poveljstva v Mladiko, iz Mladike v deželni dvorec in od tod zopet k štacijskemu poveljstvu itd. Moštvo polka 97. se svetuje, naj gre k svojem kadru (v Trst!). Večina teh ljudi je brez sredstev, častniki deloma niso še dobili svojih prejemkov in kar jih je iz zasedenih krajev, so sedaj naravnost na cesti. Nam je naravnost neumljivo, da bi se ne potrebovalo narodnega vojaštva, — ko se itak ne gre za tako obilo število. Jeli dovolj zavarovana naša meja proti Italiji? Smo li zasedli Korosko in našo severno mejo na Stajerskem? Ali ni bolje, porabiti ljudi, ki so začasno brez eksistence v narodni službi, kot pa pustiti jih brez vseh pripomočkov, da bodo v naključnem času tvorili jedro boljševikov. Tudi glede v službo sprejetih oficirjev bi se dalo govoriti. Opazili smo med nimi še vedno polno takih, ki morejo vsak hip nastopiti svojo civilno službo. — Če se že mora demobilizirati popolnoma, — in zares dvomimo, je — li pravi trenutek zato, — naj se začne preštevati tu! Vprašanje brezposelnega vojaštva pa je treba nujno rešiti!

— Rezervnim častnikom! Z demobilizacijo je postalo mnogo rezervnih častnikov začasno brezposelnih. Da se tem pomaga v prehodni dobi med vojaško službo in nastavitvijo v kakem civilnem pokliu, je sklenila Narodna vlada SHS v Ljubljani, da se ustanovi tečaj za poštno, železniško in druge uradnike, ki bo trajal približno tri mesece. Častnike, ki se jih hočejo udeležiti, dobe v tej dobi polno plačo; po dovršenem tečaju se sprejmejo v dotično državno službo. Častniki, ki ne reflektirajo na državno službo in dokažejo, da so začasno brez službe, dobe odpravnico v znesku trimesečne plače.

— Narodna vlada SHS v Ljubljani. — Dalje službiščim podčastnikom. Narodna vlada SHS v Ljubljani je izvedela, da se je nereda glede dolgičev plač vojaštvu nepravilno tolmačilo tako, da so bili z neredom, ki je hotela izboljšati plačo vsemu vojaštvu, celo dalje službiščim podčastnikom prikrašani. Zato Narodna vlada potisnula, da znaša dnevna plača 5 K. Teh 5 K je smatrati kot posebno doklado za aktivno službovanje. Vsi drugi prijemki, ki so jih imeli dalje službiščim podčastniki, pa seveda ostanejo. Napaka, ki se je napravila v računskem oddelku, se popravi in izpadli zneski plačajo tudi za nazaj.

— Narodna vlada SHS v Ljubljani. — Vsemu civilnemu prebivalstvu se daje tem potom na znanje: Vsak vojak mora imeti pri sebi legitimacijo od vojnega poveljstva, kateremu je dodeljen v službo. Kogar se torej zaloti od 24. t. m. dalje v vojaški opravi ter bi se ne mogel pravilno legitimirati, bo aretiran in kaznovan.

— Glede vojaških zavezancev. ki so pribežali iz okupiranega ozemlja, bo Narodna vlada razpravljala v današnji svoji seji. Vlada se bo zlasti posvetovala o njih preskrbi. Lahko so zasigurni, da bodo poklicani činitelji storili vse, da se jih v vsakem oziru zadovolji.

— Prijateljski sestanek slov. rezervnih častnikov se bo vršil v torek zvečer ob 8. uri v gostilni pri Mraku (Rimska cesta).

— Rdeči križ. Člane Deželne in gospenice krožnega društva Rdečega križa za Kranjsko opozarjamo na razpis izrednega obnovega zbora, ki je sklican na 27. novembra 1918 ob 3. popoldne v dvorano Mestnega doma v Ljubljani.

— Železničarski svet, ki je bil izvoljen v Mestnem in Narodnem domu, ima svojo prvo sejo v ponedeljek, dne 25. t. m. ob 14. uri zvečer, v Selebuzgovi ulici št. 6/II. nadstropje. Na to sejo so vabljani odborniki in namestniki.

— V ponedeljek, 25. t. m. je ob 3. popoldne v restavraciji Narodnega doma sestanek visokolevcev, v prvi vrsti dotičnih, ki mislijo nadaljevati študije, oziroma se inškrbirati v Zagrebu. Poročni tovariši, ki je bil v svrhu informacij v Zagrebu.

— Prošnja učiteljev do Narodne vlade. Zima je tukaj živ. oblike, obutvi in kurjave nič. Učiteljska beda povsodi kaže svoje strogo lice. Naj bi slavna Narodna vlada se spomnila učiteljskih trpinov ter jim izboljšala materialno stanje. Pred vsem pa naj bi brez odloga jim nakazala »nabavni pri spevek«. Upamo, da ta prošnja ne ostane glas vpijočega v puščavi!

— Poštno in brzojavno ravnanje v Ljubljani. Dne 14. novembra t. l. se je ustanovilo v Ljubljani za slovensko ozemlje državne SHS, poštino in brzojavno ravnanje. Vodstvo ravnateljstva je bilo poverjeno iz Zadra došlemu poštному svetniku g. dru Jaku Debeljaku. K ravnateljstvu je bilo dodaj prireknjeno od poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Trstu sledeče osebe: poštni komisar dr. Anton Vagaia, poštni komisar dr. Ivan Lamut, poštni koncipist Anton Vesentjak, poštni koncipist Miroslav Matiašič, poštni koncipist dr. Rudolf Palčič (zadnji začasno pridelen poverjeniku za promet). Od poštnega in brzojavnega urada Ljubljana 1 so prideleni ravnateljstvu gg. višji kontrolorji: Matevž Pogačnik, Josip Petrič, Anton Wolf, Ivan Podgornik, Franc Semrov; od poštnega in brzojavnega urada Gorica 1 višji poštni kontrolor g. Anton Dietz. K ravnateljstvu sta tudi pritegnjena poštna pristava Anton Verč ter Moric Flux.

— Iz poštne službe. Vodstvo poštnega in brzojavnega ravnateljstva za vse slovensko ozemlje, ki se je ustanovilo s sedežem v Ljubljani, se je poverilo poštному svetniku v Zadru dr. Janku Debeljaku.

— Vsem poštним uslužbencem se javlja, da je pred obnim zborom skupno posvetovanje, katerega naj se vsi udeležijo, če hočejo si zagotoviti boljšo bodočnost. Sedaj je čas, da se dogovorimo, kako bomo služili naši Jugoslaviji, katera mora pa tudi za nas skrbeti, da bomo zamogli svojo težavno in odgovornostno polno službo opravljati. Torej v nedeljo 24. t. m. vsi na zborovanje postarjev v hotelu Ilirija ob dveh popoldne. — Vekoslav Ravnikar, višji poštar, Ivan Rakovec, poštni adjunkt.

— Jeze se nemški listi, ker je davkarski urad v Arvežu dobil od finančnega ravnateljstva v Ljubljani slovenski ukaz, da morajo vsi uradniki zapri-seči zvestobo jugoslovenski državi, ter podpisati svojeručno tozadevno izjavo. Listi pravijo, da so jedva našli moža, ki jim je razložil ta dopis. Ker leži Arvež na slovenskem ozemlju, se bodo gospodje že morali privaditi na slovenske dopise. Če je bilo prete v redu, da so morali Slovenci sprejemati nemške uradne dopise, bo v redu tudi to, da dobivajo v Jugoslaviji slovenski re-negati slovenske dopise.

— Da se zbere vojaški material. ki leži po vsem slovenskem ozemlju, je narodna vlada, poverjenostjo za narodno brambo, za politični okraj ljubljanski določila posebnega častnika, ki bo vodil zbiranje vojnega materiala. Okrajno glavarstvo je razposlalo tozadevno na vsa županstva okrožnice, iz katerih so razvidne vse podrobnosti glede zbiranja materiala.

— Službe za privatne uradnike. Pri »Društvu zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju s sedežem v Ljubljani« se oglašajo zlasti zadnji čas pogosto uradniki, ki žele po posredovanju društva dobiti službe. Ker pa društvo ne razpolaga s seznama praznih pisarniških mest, je le v redkih slučajih mogoče tem želim ustreči. Zato se društvo obrača do vseh p. t. zavodov, tvrdki in sploh delodajalcev z vpludno prošnjo, da blagovolijo sporočiti »Društvu zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju« s sedežem v Ljubljani vsako pristoje mesto, ker le na ta način je mogoče ustreči brezposelnim tovaršem in morda se ustreže tako tudi službodajalcem.

— Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Danes zvečer ob osmih važna pevka vaja moškega zbora. Vsi! — Odbor.

— Sokoli in sokolice iz Šiške. Jutri ob pol 11. dopoldne bratski sestanek v šišenski sokolski telovadnici. Pridite polnoštevilno. Na zdaj!

— Iz Gorice. Kdor pride na Gorisko, naj bo tako dober, da prinese s seboj kolikor mogoče slovenskih časopisov, ker Primorje je brez vesti. Ljudstvo pa razburjeno do skrajnosti in nestrno pričakuje, kdaj mu pride odrešenje. — V Gorici je sindako (župan) bivši podesta (župan) Jurij Bombig, ki je bil v Avstriji interniran in potem konfiniran. — Tudi v cerkvi se je slovesno proslavila »italijanska zmaga«. — Priimek Medved nad trgovino na Korzu so obmetali italijanski pobalini tako, da je vsaka črka zamazana. S takim junatvom se proslavljajo po korškem mestu.

— Koroski denar. V seti koroskega proviz, deželnega zbora je izvaljal dr. Strobl imenom finančnega odseka, da ni jasno, ali res manika na Koroskem denarja ali ga ljudje skrivajo. Ljudstvo mora dobiti zaupanje do denarja, potem pride zopet v promet. Za sedaj naj se opusti izdaja koroskega denarja. Ako pa le ne bo denarja, bo treba po možnosti začeti izdajati denar. Sedaj pa bi utegnile nastati velike zmešnjave, ako bi bil v prometu stari denar, okupacijske lire, koroski denar in še denar sosednih držav. Zato pa so sklenili, da bodo sedaj počakali z izdajo denarja tako, da koroskega denarja najbrže sploh ne bo.

— Občilna poslovalnica za Slovenio s sedežem v Ljubljani naznanja, da prične prihodnji teden z razdeljevanjem črnega sukanka (vitel 50 ml stane 16 v). Družine z več družinskimi člani dobe po več vitlov. Zelasiti se je pri presojevalnici: Šolski dvorec št. 2. (J. C. Maver).

— Domov se vrača Stanko Velkavrh, ki je bil 25. marca 1915 vlet v Karpatih ter kasneje interniran v Taškentu. Velkavrh se vrača domov preko Dalmacije. Nahaja se v srbski armadi pri jugoslovenskem polku kot poročnik. Brzojavil je domov iz Grude v Dalmaciji. Kakor Velkavrh tako se pač še marsikateri drugi Slovenec, o katerem se je izgubil že vsak sled, vrne domov.

— Kdo kaj ve o Karlu Jaku, ki je bil še pred enim mesecem pri 17. pih. polku v Ptuiu, naj to sporoči gg. Kristini Šimanovič v Ljubljani, Slomškova ulica 27.

— Umrl je te dni v Aichgrabnu pri Dunaju ministerialni svetnik v pok. dr. Matija vitez Wretschko v visoki starosti 85 let. Po rojstvu je bil Slovenec. Služboval je kot profesor v Pešti. v Ljubljani in na Dunaju. Od leta 1869. do 1893. je bil deželni šolski nadzornik v Gradcu in na Dunaju, končno je bil vpoklican v naučno ministrstvo, kjer je imel referat o srednjih šolah. Dasi je bil rojen Slovenec iz Jurkloštra pri Laškem trgu, vendar ni kazal nobenega zmisla za narodno gibanje. Sicer se v politiko ni mešal. V botanični stroki je bil strokovniak. Njegova učna knjižica o botaniki se je rabila v raznih nemških učnih zavodih.

— Električna cestna železnica. Razmeram pri električni cestni železnici bo treba posvečati večjo pozornost. Vse boljšje službe imajo zagrinje Nemci ali nemškutari. Sedaj name-rava nastavitvi tudi za sprevodnika nekega Nemca iz Grada. Ali so naši ljudje res samo za naitežje in najsilabe plačane službe?

— Naznanilo iz Basla! Cenzura za pisma v Švijo je odpravljena ter lahko sedaj naši rojaki svojem v Ameriki v zaprtih pismih pišejo. Pisma naj se kakor dosedaj pošljejo rekomandirano na našega rojaka g. Albina Kun-

ca, Basel, Centralbahnstrasse 21. Švica ter je vsakemu pismu priložiti za poštino in stroške 3 krome (tri) v bankovcih ter natančen naslov naslovnika v Ameriki. Pisma pridejo gotovo in hitro v roke naslovnika. Na drug način ni sedaj mogoče pisem v Ameriko odposlati.

— Komenda v Ljubljani bo oddala v soboto, dne 29. novembra 1918 ob 9. parcelo št. 73. travnik nasproti artiljerijski vojašnici, ob 10. pa večji prostor vrta parc. št. 69. 71. pri obrtni šoli v Ljubljani. — Vnoštevati se bodo v prvi vrsti revnejši sloji.

— »Sokol« v Radovljici vabi k občemu zboru, ki se vrši v nedeljo, dne 1. decembra t. l. ob 2. popoldne v restavraciji Kunstelj, Bratje »Sokol« in se stre »Sokolice«, pokazajo z obilno udeležbo, da vemo ceniti pomen »Sokola«. — Odbor.

V Semčju se je 17. t. m. ustanovila krajevna organizacija jugoslovenske demokratske stranke. Ustanovnega občnega zbora udeležilo se je okoli 70 somišljenikov. Za predsednika je bil izvoljen Ivan Zurec, za namestnika in tajnika Zorko Razpotnik, za blagajnika Anton Sever, za njegovoga namestnika gg. Ivanka Der-ganc. Sklenila se je resolucija glede preskrbe s sladkorjem, moko in petrolejem. Krajevna organizacija šteje že 95 članov. Z gotove strani se v Semčju v zadnjem času agitira proti združenju slovenskih dežela s Srbijo. To ni samo nezdruvo, ampak tudi v narodnem oziru skrajno škodljivo. Opozorjamo pri tem samo na italijansko nevarnost. Svami-mo, da bi se to delo nadaljevalo, in upamo da bodo osebe, ki prav po nepotrebnem razburjajo ljudstvo, prišle do prepričanja, da je edino v najte-nejšem združenju z bratsko Srbijo naš spas.

Slovensko trgovsko društvo v Celju je začelo zopet delovati in sklicuje za dan 1. decembra 1918 ob 11. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vsi člani se vabijo, da se ga polnoštevilno udeležijo, ker se bo raz-pravljalo z ozirom na novo nastale raz-mere o iako važnih zadevah.

Jugoslovenska manifestacija v Slov. Bistrici. Narodni svet v Slovenski Bistrici pozivlja ponovno narodne za-upnike, da pridno agitirajo za nedeljsko manifestacijo. Ravno po spodnje-štajterskih nemških gnezdih, kjer doslej niso bili varni slovenski napisi in niti zastav nismo smeli razobešati, mora dobiti naša narodna čast, popolno in sijajno zadoščenje. Ravno zato bode-mo po obhodu po mestu, ki se začne ob 1/2 na 1. popoldne, zborovali v dvorani doslej nemške Hranilnice. Govorila bodeta gg. dr. Reisman in dr. Vla-dimir Sernee, nato pa bo delegat Vrhovnega vojaškega poveljstva iz Mari-bora zarisegal tukajšnje vojaško po-sadko. Peveci pa se že pridno učijo naše narodne himne. Upamo torej, da bomo doživeli v nedeljo veličasten naroden praznik, zato pričakujemo tudi goste iz sosednjih krajev.

Kino »Ideal«. Z velikim zaniman-jem in napeto pozornostjo je sledilo občinstvo včeraj prvič predvajanemu petdejanskemu filmu »Skrivnostna sled«. Dejanje se vrši po večini v ma-lem in odličnem družinskem krogu, vendar se vrste prizori drug za drugim vešči od drugega: naravnost zanimali ljubki pa so nastopi živahne otroške dvojice. Poleg tega nastopajo nam že znani in ljubni nordijski umetniki kot H. Lauritzen, Elza Fröhlich, Karl de Verdier in Peter Nielsen. Zelo nazo-rom in jasno nam pokazuje sporedu do-dani industrijski film, kako se iz de-luše čokolada. Spored ni za mla-dino in se predvaja do ponedeljka 20. novembra. Kino »Ideal«.

Poziv. Izgubila sem v Ljubljani torbico s precejšnjo vsoto denarja, sre-brno moško uro in begunsko karto za podporo. Na Starem trgu pred hišo št. 15 do 16 je videl nekdo, ko so po-brali to torbico en fantek in tri dekleta. Ker sem uboga begunka, prosim, naj se izgubljeno vrne v uravnštvu »Slov. Narodac«. — Marija Gašparin, D. M. v Polju št. 22 pri Ljubljani.

Zgubila se je dne 14. novembra na Dolenskem kolodvoru zvečer pred od-hodom vlaka črna že precej poštena denarnica s precejšnjo svoto denarja. Pošten naiditeelj se prosi naj to proti lepi nagradi pošlje na upravo tega li-sta ali pa na lastnika Janeza Mahne, posestnika, Podbukovje št. 8, p. Krka pri Zatični. Dolensko.

Ukradenje je bilo z vozička svežen perila z monogramom F. W. blizu go-stilne »pri belem volku«. Kdo kaj po-zitivnega ve, ali dobavi perilo, dobi na-grado. F. Wressnig, Rimska cesta 28. II. nadstropje.

Izgubila je neka gospodična temno-rdečo denarnico s približno 40 K de-narja, srebrn medaljon in nekaj listkov od Knafove ulice do Nar. gled. Po-šten naiditeelj naj odda proti nagradi v upravi »Slov. Narodac«.

Poziv! Tisti, ki je dne 19. t. m. odpe-ljal voz iz bližine Sv. Petra cerkve je znan, ter se ga pozivlja, naj ga nemudoma vrne lastniku Iv. Lavanej v Vodmatu, sicer ga bode lastnik policiji naznanil.

Zatekel se je pes volčje pasme. Sliši na ime »Rolf«. Odda naj se ga proti primerni nagradi v dr. Val. Zarnikovi ulici 11.

Dotičnega diaka, ki si je preteklo sredo pri popoldanskem predstavi izpo-sodil kukalo pri ložah prvega reda, pozivljamo, da istega nemudoma vrne.

oddajale skupno za cele razrede ali cele zavode in ne posameznikom.

Prosveta.

— Rastlinstvo naših alp! Izšla je že dolgo pričakovana knjiga: »Seidl, Rastlinstvo naših alp«. Knjiga je pisana s peresom strokovnjaka in nas s čudovito lepim raz-motiranjem popelje v lepi planinski svet. Od Erjavca ne poznamo več tako finega opazovalca narave. S prelepim opisavan-jem nam slika pisatelj veličastno krasoto naših alp. Podaja nam pestro sliko alpske flore tako, čudovito preprosto, kakor nam tega še nihče ni na tak način pokazal. Po-sebno turisti bodo našli v njej oni pristni planinski zrak, ki so ga sami neštokrat uživali. Knjiga se dobi v Katoliški knjigarni in stane 7 K. — Skoda, da vsled vladajočih razmer knjiga ni ilustrirana. Vsekakor bo treba oskrbeti naknadno potrebne slike.

— Od avstrijske cenzure prepovedana knjiga: Sarabon - Sušnik, Vojska na Balkanu, nam nudi zanimivo sliko or-jaske borbe balkanskih Slovanov proti ger-manskemu vazalu Turčiji. Knjiga podaja vsakomur vpogled v gospodarski in kultur-ni položaj naših bratov Srbov do balkanske vojske, obenem pa nam pokaže zgodovinsko ozadje sedanje svetovne vojne. Onisi bitk so točni in posneti iz poročil najboljših vojaških strokovnjakov. Poleg tega je opremljena knjiga s velikim številom slik, ki služijo lepo zaokroženemu delu prav pri-merno in nam predstavljajo potrebe onih mož, ki so popeljali slovensko orožje do zmago-vitega konca. Delo, ki je okrašeno z lepo naslovno sliko stane vezano 12 K. broširano 8 K in se dobi v Katoliški knjigarni v Ljubljani.

Razne stvari.

• Obesil se je v zaporu bivši vladni svetnik v Solnogradu dr. Rambouse, ki je bil aretiran radi poverjenja 6 milijonov kron državnega denarja.

• Velikanske zaloge živil v cesarskem gradu v Berlinu. Član delavskega in vojaškega sveta si je malce ogledal cesarski grad v Berlinu in dobil tam velikanske za-loge živil, mesa, perutnine, jalec, ogromne posode masti, sladkorja, kave, finega vina, likerjev. Tako je nemško veličanstvo skr-belo zase in za svoje in kadar je bilo to veličanstvo zadostilo sito in opito, je šlo na cesto kričati: Durchhalten!

• Ljubavna alera nadvojvode Friderika pred sodiščem. Dne 21. novembra se je vršila pred okrajnim sodiščem v osmem okraju obravnava hišnice Beatrix Blažeko-ve proti gospe Mariji Lauferjevi radi razhajanja časti. Gospa Laufer je imela ljubavno razmerje z bivšim nadvojvodo Friderikom ter je dobivala od njega ljubavna pisma. Ta pisma so vsebovala tako pikantne in erotične stvari, da se jih vsled tega pri današnji obravnavi niti prečitati ni moglo. Ta pisma je spravila pri hišnici Blažekovi, ki jih je izročila policiji. Gospa Lauferjeva, ki je dobivala od nadvojvode Friderika značne denarne zneske, je dol-žila sedaj hišnico, da je v stalni zvezi s policijo. Sodišče je obsodilo gospo Lauferjevo radi obrekovanja na 300 kron globe.

Pri epidemijah izbornu služu raba prirodne grenčice »Franz Josef«.

Aprovizacija.

† Mast na nove izkaznice B. Stranke z novimi izkaznicami ubožne akcije, zaznamovanimi s črko B, prej-mejo mast v ponedeljek, dne 25. t. m. v torek, dne 26. t. m. in v sredo, dne 27. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski ces-ti. Določen je tale red: v ponedeljek, dne 25. t. m. dopoldne ob 8. do 9. štev. 1 do 150, od 9. do 10. štev. 151 do 300, od 10. do 11. štev. 301 do 450, popoldne ob 2. do 3. štev. 451 do 600, od 3. do 4. štev. 601 do 750, od 4. do 5. štev. 751 do 900. V torek, dne 26. t. m. dopoldne ob 8. do 9. štev. 901 do 1050, od 9. do 10. štev. 1051 do 1200, od 10. do 11. štev. 1201 do 1350, popoldne ob 2. do 3. štev. 1351 do 1500, od 3. do 4. štev. 1501 do 1650, od 4. do 5. štev. 1561 do 1800. V sredo, dne 27. t. m. dopoldne ob 8. do 9. štev. 1801 do 1950, od 9. do 10. štev. 1951 do 2100, od 10. do 11. štev. 2101 do 2250, popoldne ob 2. do 3. štev. 2251 do 2400, od 3. do 4. štev. 2401 do 2550, od 4. do 5. štev. 2551 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 20 kg masti, kar stane 5 kron.

† Krompir za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejmejo krompir v ponedel-jek, dne 25. t. m. in v torek, dne 26. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Do-ločen je tale red: V ponedeljek dne 25. t. m. popoldne ob pol 2. do pol 3. štev. 1 do 160, od pol 3. do pol 4. štev. 161 do 320, od pol 4. do pol 5. štev. 321 do 480, od pol 5. do 5. štev. 321 do 400. V torek, dne 26. t. m. dopoldne ob 8. do 9. štev. 401 do 560, od 9. do 10. štev. 561 do 720, od 10. do 11. štev. 721 do 880, popoldne ob pol 2. do pol 3. štev. 881 do 1040, od pol 3. do pol 4. štev. 1041 do 1200, od pol 4. do pol 5. štev. 1201 do 1320, od pol 5. do 5. štev. 1321 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kg stane 80 vinarjev.

† Sveža repa za VII. okraj. Stranke VII. okraja prejmejo svežo repo na zelena nakazila za krompir v ponedel-jek, dne 25. t. m. pri Unionu v Sp. Siški. Določen je tale red: ob 8. do 9. do-poldne štev. 1 do 150, od 9. do 10. štev. 151 do 300, od 10. do 11. štev. 310 do 450, popoldne ob 2. do 3. štev. 451 do 600, od 3. do 4. štev. 601 do 750, od 4. do 5. štev. 751 do konca. Stranka dobi lahko poljubno množino repe, kilogram stane 20 vinarjev.

† Premog za III. okraj za peč. Na vsak prvi odrezek belih izkaznic za peč, veljavne za III. okraj se dobi po 50 kg premoga, ki stane 5 kron in sicer pri Richterju. Trnovska ulica: na štev. 1 in 2 dne 25. novembra dopoldne, r.a štev. 3 in 4 dne 25. novembra popoldne, na štev. 5 in 6 dne 26. novembra dopoldne, na štev. 7 in 8 dne 26. no-vembra popoldne, na štev. 9 in 10 dne 27. novembra dopoldne, na štev. 11 in 12 dne 27. novembra popoldne, na štev. 13 in 16 dne 28. novembra dopoldne.

V nedeljo, 24. novembra</

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda je daroval gosp. župnik Ivan Vrhovnik 100 kron v počastitev 70letnice prvomestnika g. Andreja Senekoviča. Hvala!

Da se počasti spomin prerano umrlih gospoda in gospe Breskvar, je nabrala gospa Regallyjeva pri nekaterih dobrotnikih in dobrotnicah za slepe naše vojske znesek 170 kron.

Privatno učilišče Legat v Mariboru n. D. Dne 2. decembra t. l. se prično novi tečaj za stenografijo, strojepis, pravopis, računstvo v uporabi z načeli enostrokega knjigovodstva, lepopisja, slovensčine in nemščine. Prospekt zastoji. Privatno učilišče Legat v Mariboru, Viktringhofgasse 17.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. novembra: dr. Friderik Moro, odvetniški kandidat, 26 let, Kolodvorska ulica 23. — Jeti Proft, žena železn. poduradnika, 51 let, Resljeva cesta 29. — Avgust Vidmar, ključavničar, 37 let, Trnovski pristan 40. — Fran Ravnihar, železničar v p., 53 let, Breg 16. — Vladimir Breskvar, magistratni komisar, 36 let, Hilslerjeva ul. 7. — Dne 17. novembra: Albin Semen, magistratni svetnik, 63 let, Resljeva cesta 13. — Karel Wannisch, trgovski poslovodja, 66 let, Sv. Florjana ulica 12. — Alojzij Prosen, rejnec, 2 meseca, Strelška ulica 15. — Dne 18. novembra: Leopoldina Sušnik, hči tobačnega delavca, 3 dni, Kavškova cesta 131. — Valerija Breskvar, vdova mag. komisarja 29 let, Gradišče 15. — Matilda Drešar, rejnka, 1 mesec, Strelška

ulica 15. — Anton Perme, posestnikov sin, 24 let, Illova 18. — Marija Müller, uradnikova vdova, 86 let, Japljeva ulica 2. — Dne 20. novembra: Terezija Mahnič, zasebnica, 77 let, Ribja ulica 5. — Josip Brigida, poštar, 58 let, Pod trančo 2. — Adolf Gantar, kurjačev sin, 16 mesecev, Celovška cesta 33. — Avgust Valenta, poštni sluga, 35 let, Radečkova cesta 9. — Viljem Rogl, sodni nadoficijal v p., 73 let, Rimska cesta 6. — Dne 21. novembra: Helena Uda, uradnikova vdova, 86 let, Japljeva ulica 2. — Josip Kirnat, mestni ubogi, 65 let, Japljeva ulica 2. — V deželni bolnišnici: Dne 11. novembra: Marija Grum, šivilja, 45 let. — Ivana Žele, dnarica, 91 let. — Rihard Bizjak, sin železniškega čuvaja, 14 let. — Amalija Plut, služkinja, 22 let.

Dne 13. novembra: Ivana Jager, bivša mesarica, 55 let. — Jakob Kovač, hlapec, 58 let. — Dne 14. novembra: Ana Knafelj, žena tovarn. delavca, 31 let. — Fran Juvan, sin botaničnega vrtnarja, 10 let. — Dne 15. novembra: Marjan Čizman, bivša prodajalka lončenine, 70 let. — Olga Chiodi, bivša trg. potnica, 65 let. — Dne 18. novembra: Andrej Ropotar, posestnikov sin, 16 let. — Emilija Eckert, bivša vojaška kuharica, 28 let. — Dne 19. novembra: Alojzij Jeršek, sprevednik v p., 60 let. — Emil Lešnik, premogar, 34 let. — Josip Ipavec, posestnik, 50 let. — Dne 20. novembra: Jakob Jan, berač, 51 let. — Josip Japelj, dnar, 55 let.

Listnica uredništva.

Gosp. I. R.: Obrnite se v svoji stvari na višje vojaško poveljstvo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Časopis in tisk »Narodne tiskarne«.

MATTONI-JEVA
GIESSHÜBLSKA
KISLA VODA

ZAHVALA.

Povodom prebriske izgube naše preljubljene hčerke odnošno soproge, gospe

Marte Jenkove roj. Lindtner

se spresčno zavaljujemo za vse dokaze globokega sočutja, ki so se nam izkazali tako obilo.

Globoko čuteče zahvalo izrekamo vsem, ki so spremili našo ljubo Marto k večnemu počitku, ter posebno darovalcem krasnih vencev in cvetja.

Krško, 15. novembra 1918. 6764

Rodbina Lindtnerjeva in dr. Jenkova.

Trije člani slov. nar. gledališča iščejo

mesečne sobe

s posebnim vhodom, če mogoče z električno razsvetljavo. Ponudbe na uprav. »Slov. Nar.« pod »Trio 6782«.

Na prodaj so

zaradi družinskih razmer lepa krava, 7 prašičev in 3 koze. — Poizve se v upravnistvu »Slovenskega Naroda«. 6729

Brošura

„Pod novim orlom“

je izšla v ponatisu. — Dobi se v »Narodni knjižarni« v Ljubljani, Prešernova ulica 7. — Cena s poštnino 5 kron. Naročila se rešujejo le proti pošiljati zneska v naprej ali pa po povzetju.

„ADRIJA“

zobozdravniški atelijé

Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni praški. Čistila za slavnike „STROBIN“. Nadomestilo tobaka. Nadomestilo toaletnega mila. „ROŽNI PRAŠEK“ najboljšo sredstvo za negovanje polti. Preizkušeno dobro sredstvo proti moljem. — Parfimi in dišave. Sredstva za konzerviranje jajc. — Koncesijonirana zaloga strupov.

V velikem mestu na Slovenskem se prodaja prav dobrodošlo prakso in upremo vred. Naslov pove upr. »Sl. Nar.«. 6706

Več delavcev

sprejme tvrdka Fr. Stupica, trg. z železnico v Ljubljani. 6749

Proda se 6760

hiša z gostilno,

zraven je veliko suho skladišče, hlev za 6-7 konj, šupa, veliko ter malo dvorišče, tujske sobe in druge pritlikline Kolodvorska ulica štav. 7.

Kupi se pes,

dober nočni čuvaj. — Ponudbe pisмено ali osebno v trgovini, Dunajska cesta štav. 11. 6765

Konstruktor za avtomobile išče

družabnika

z glavnico za ustanovitev mehanične delavnice. — Naslov v upravnistvu »Slovenskega Naroda«. 6769

Več raznašalk

za »Slovenski Narod“

se sprejme takoj

proti dobri plači.

Vpraša se v Narodni Tiskarni.

Perilo,

novo in staro, se sprejme v delo. Kje, pove hišnica v Slomškovi ulici 16. 6778

Fotografski aparat

13x18 se prodaja za K 150.—. Naslov pove upr. »Slov. Naroda«. 678

Gospodična

išče službo kot prodajalka modne, mešane ali specerijske stroke v mestu. Se raje kje na deželi. Naslov pove upravnistvu »Slov. Naroda«. 6759

Proda se enonadstropna

hiša v Celju.

Ponudbe pod »F. H. 80.000/6725« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Prodajo se:

novi moški škornji, jako dobre citre temnosiv skorov nov frak in dve damski vrhni sukni. Kje, pove upr. »Slov. Naroda«. 6697

Več krojaških pomočnikov

in šivilj za moško in damsko delo ter učence sprejme Alojzij Lombard, Šiška-Ljubljana. 6767

Sprejmeta se takoj kovaški 6770

vajenec in pomočnik

Poizve se v občinski pisarni Moste pri Ljubljani.

Sprejmeta se takoj dobra

kuharica

proti visoki plači. Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 6766

XI. avstr. razredna loterija.

Pri naši poslovnici kupljene srečke so zadele:

K 300.000 in 100.000 glavni dobitki:

št. 10202, izžrebana dne 16. oktobra 1915, IV. lot.
št. 83803, izžrebana dne 11. oktobra 1917, VII. lot.

K 60.000	št. 34.154, št. 60.606,
„ 30.000	„ 68.435,
„ 10.000	št. 7.788. 130.169, 108.977,
„ 5.000	„ 68.425,

mного dobitkov po K 2000, 1000, 800, 400 in veliko dobitkov po 200 K.

Izplačali smo na dobitkih za K 1.582.040.—

Prihodnje žrebanje bo

11. in 12. decembra 1918.

Izžrebalo se bode 4000 dobitkov v skupnem znesku K 540.800.—

Srečke prodaja

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

V LJUBLJANI,

kot poslovnica avstr. razredne loterije

in njene podružnice

v Celju, Celovcu, Trstu, Splitu in Gorici.

1. razred. **1. razred.** **1. razred.**

Cena srečke: **1/4 K 40.—** **1/4 K 10.—** **1/8 K 5.—**

1/2 K 20.—

Igralni načrti in vsa pojasnila brezplačno.

Dobitki plačljivi takoj brez odbitka.

Šče se lepa mirna soba

v bližini hotela Union. — Ponudbe pod »28.6777« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 6777

stekl. sesalke

se zamenjajo za sadje ali jajca. Kurschel, Bleiweisova c. 13 6742

Moški čevlji,

rjavi, št. 40 in pol, samo dva tedna nošeni, se prodajo za 100 K. Bleiweisova cesta 4, II. nadst., levo. 6688

Napredaj je 400 kg zajamčeno

čistega medu.

Cena po dogovoru. Naslov: Vladimir Tomič, Trebnje Dolenjsko. 6655

Iščeta se za dva solidna gospoda

dve lepo mebljavani sobi

skupaj ali ločeno. Ponudbe na upr. »Sl. Nar.« pod »soba št. 3021/6738. 6728

VRTNAR

samec, za grajščino Cemšenik. Več se izve pri tvrdki Feliks Urban v Ljubljani.

Pohištvo

za 3 osebe ali kupim ali pa zamenjam za svoje pohištvo, katero se nahaja na Dunaju. Naslov: Ant. Tepež, upravitelj vojaškega oskrbovališča, Moste. 6687

Sprejmeta se takoj dva dobra

krojaška pomočnika

Naslov se izve pri upravništvo »Slovenskega Naroda«. 6674

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih 4 1/4 %

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

brez odbitka rentnega davka

Ustanovljena l. 1881.

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 20.000.000. Rezerve: okrog K 3 1/2.000.000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPEJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala: Trst. **Podružnice:** Obrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opuzja, Spiljet, Sibonik, Zadar.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

Telefon št. 257.

Page 1 of 1

Pristno žganje

37 %, najmanj 100 l skupaj, proda
Antonija Hofbauer, Erastnik.

Mehanik

izurjen posebno pri sivalnih strojih,
se sprejme. Ponudbe pod „Stro-
kovnjak 6584“ na upr. „Sl. Nar.“

Stare damske klobuke

sprejema v popravilo in tudi nove pre-
nareja na nove oblike. Fran Gerar,
tovarna slamičkov v Stobu, pošta
Domžale pri Ljubljani. — Cene pri-
merno nizke, postrežba točna. — 5498

Kupim dinamostroi

110 volt 4 kW, z zraven spadajo-
čimi aparati in žico, nadalje 6579

krmo in slamo.

Ponudbe na Peter Majdič, Celje

Spretno in dobro izurjeno

prodajalko,

starejšo moč, sprejme pod dobrimi
pogoji trdka Fr. Čuden, Ljubljana,
Prešernova ulica št. 1. 6710

Proda se:

novo Puchovo kolo z novo pnevmati-
ko, večja množina boljših novih vrec
tri dvostranske kočije, stroj za čiš-
čenje žita in vitli sklopni stoli ter
delmatinsko vino. — Povpraša se:
Prešernova ulica št. 541. med 4
in 5. uro popoldne. 6479

Proda se:

9 m temnoplatega blaga za ženske
obleke, nekaj močnega platna za rjuhe
in trije fotografski aparati in sicer:
Ica-Delta, format 9x12; Original-
Kodak, format 6x9 za Rolllim in
Ica-Victoria 4,5x6 cm. Naslov pove
upravnistvo „Slov. Naroda“, 6650

Sprejme se

konjski hlapec

in sicer neoznjen s hrano, eventualno
poročen tudi s prostim stanovanjem in
kurjavo. — Poizve se: Ant. Steiner,
mestni tesarski mojster, Ljubljana,
Jeranova ulica 13.

Sprejme se takoj

skladiščnik,

ki je izurjen v železninarski stroki.
Ponudbe in prepis spričeval pod šifro
„Železninar“ na poštini predal 155
v Ljubljani.

Hlapec

se takoj sprejme
k dvema konjema. — Hrana v hiši.
Vpraša se iz prijaznosti v trgovini Kette,
Franca Jožefa cesta 3. 6628

Išče se

takoj trezen, strogo pošten

upravitelj ekonomije

slovenske narodnosti. Dopisi pod
„Verwalter 727a“ na Kienreichs
Annoncen-Expedition, Gräde (Graz)
Sackstrasse. 6732

STANOVANJE

s 3 sobami in pritlikinami, z elektr.
razsvetljavo, se zamenja z manjšim
v Siški ali blizu Kolizeja. Stranka je
stalna brez otrok. Kupi tudi malo

hišo z vrtom

blizu kolodvora. Naslov v upr. „Sl. Nar.“

Proda se stavbišče

Knežji dvorec

(Fürstenhof) 6623

v Gosposki ulici v Ljubljani v izmer
okroglo 3600 m² in travniki na Barju
izmeri okroglo 18 ha. Pojasnila v od-
vetniški pisarni dr. Edvina Ambro-
sitzsch v Ljubljani, Knafjeva ul. 4.

Polhove, krtove, hrčkove kože

kupuje po najvišjih cenah
D. Köllner, trgovina s kožami in krzni, Lipsko (Leipzig), Brühl 47.
Dopošiljanje prosim po pošti v 5 kg zavitkih in se takoj po spre-
jemu dopošlje znesek. 4663

Vsaka dama naj čita

mojo velezanimivo navodilo o
modernem negovanju grudlj.
Iskujen svet pri vpadlosti in pomanj-
kanju bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd. 41.

Prva kranjska medicinska drogerija

parfumerija, fotograf. manufaktura itd.
Olastv. koncesijonirana prodaja strupov.
Ustanovljena leta 1897.

ANTON KANC

Ljubljana, Zidovska ulica 1.
Ceniki na razpolago.

SOLALI

trgovina z cigaretnim papirjem družba z omejeno zavezo Seydusch, Galicija
najboljši cigaretni papirji
Vred pravočasne oskrbe surovin zamoremo
točno, ceni in redno dobavljati.

fotografski atelje

Izvršujejo se vsa v to stroko spadajoča dela, kakor:
portreti, skupinske slike, povečane slike v vsaki
obliki in velikosti, slike za grobne spomenike i. dr.
Legitimacijske slike v najhitrejši se izgotovijo
v 24 urah. Največje podjetje za izvrševanje pokra-
jinskih razglednic. Cenik in vzorci se pošiljajo na
zahtevo brezplačno.
Zunanja naročila izvršujem točno in po primern. cenah.

KUNC FRANC, fotograf

Ljubljana, Wolfova ul. (poleg franč. mostu). 6705

Vsako sredo in soboto

Franc Vokač, Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 5, v I. nadstropju

samo sledeče blago: voljeno suknjo za moške in
ženske obleke, bombažna hlačovina (cajg) za moške
obleke, odeje ali koci, suknjo temnomodro in črno
130 cm. široko iz mešane tkanine, zadostuje za žensko
površno jopo 180 cm in stane samo 96 kron. Izgo-
tovljene obleke za dečke od 6 — 10 let. Cena od
65 do 72 kron.

Pošiljam tudi po pošti! Zahtevajte cenik!

Univerzalni stroj za sekljanje mesa

(Obi. var.)

izborni poraben za sekljanje
vseh vrst mesa, sočivja, fižola itd.
Komad stane K 60.—

Univerzalni

MLIN ZA MAK

izboren za mletje maka, dišav
orehov, sladkorja, kave i. t. d.
Cena komadu K 24.—

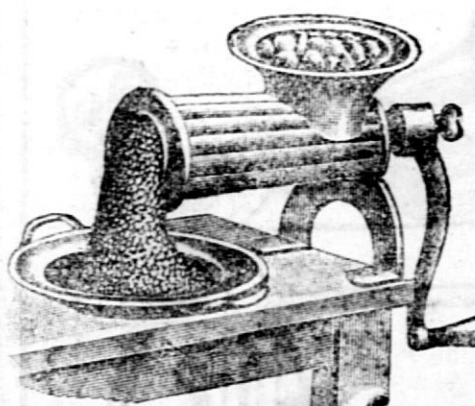
Drobilnik za kosti... K 320.—

Stiskalnica za krompir in sadeže
K 20.—

Z Dunaja razpošilja proti vpošiljati zneska glavno zastopstvo

Max Böhm, Dunaj, IV. Margaretenstr. 27 Abt. P 17.

Prospekt zastoj. 3074

Na debelo. :: Manufakturna veletrgovina :: Na drobno.
ustanovljena leta 1885.

Franc Crobath, družba z o. z. Kranj

opozarja vse cenjene trgovce, da se v olajšavo nakupa vsa-
kovrstno manufakturno blago po odredbi Narodne vlade
brez izjeme lahko prodaja brez nakaznic. —
Priporočamo se vsem cenjenim trgovcem za ohranitev na-
daljnje naklonjenosti z zadržilom popolnega zadovoljstva.

Pozor vojaki-dopustniki!

F. POTOČNIK,

6651 Selenburgova ul. št. 6, I. nadst.

izdeluje obleke za gospode in dame, zimske plašče,
površnike, zimske suknje za gospode. — Obračanje
garderobe za gospode in dame.

Vojaki, ki pridejo na dopust, dobijo obleko
v 8 dneh.

Odvetnik

dr. Juro Adlešič

6727

vljudno naznanja, da se je vrnil iz

vojaške službe in osebno prevzel

vodstvo svoje pisarne

v Ljubljani, Sodna ulica 6, II. nadstropje.

TOVARNA ZAMAŠKOV

JELAČIN & KO LJUBLJANA

NAJSOLIDNEJŠA IN NAJCENEJŠA POSTREŽBA!
ELEKTRIČNI OBRAT. DIREKTI UVOZ PROBKOVINE
IZ ŠPANIJE IN PORTUGALSKE. ZAHTEVAJTE VZORCE!

Krepilna krma za konje „KAVALKADA“

iz sušenih in mletih zrn, je edino nadomestilo za oves, ker vse-
buje maščobo, beljakovino, sladkor in alkohol. Oslabeli konji to
krmo strastno jedo, razvajeni konji se pa te krme v 3—4 dneh
tako privadijo, da jo predpostavljajo vsakemu drugemu zobanju.
Potrjeno je, da se oslabei konji s to krmo v 3—4 tednih vidno
okrepe ter postanejo za delo vztrajnejši.

Krepilna krma „Kavalkada“ se prideva navadni krmi prvi
teden pol kg, drugi teden 1 kg, tretji teden 1½ kg. dnevno in
od tu naprej poljubno 1—1½ kg.

Cena krepilne krme „Kavalkada“ je za 100 kg, K 202—
brezobvezno s postaje Celovec. 6555

Natančna pojasnila daje in naročila sprejema trg. agentura

Ivan Stöckl, Ljubljana.

Ljubljana, 13./11. 1918.

Z ozirom na objavo poverjenosti za
trgovino in industrijo z dne 12. novembra
opozarja slavno občinstvo iz mesta in z
dežele, da odslej ne potrebuje nikakih „iz-
kaznic o potrebi“ več za nakup blaga. —
Obenem naznanja cenj. odjemalcem in
drugim, da imava v zalogi še razno ma-
nufakturno in galanterijsko blago ter
se še v nadalje priporočava kar najtopleje
vsem, trdno zatrjujoč, jih skušati še v na-
dalje v vsakem oziru zadovoljiti.

Z velespoštovanjem

Hedžet & Koritnik

Sv. Jakoba nabrežje 33.

6447

Snažna postrežnica

pa 6 ur na dan ob hrani in dobrem
zlačilu se sprejme pri Karschel.
Bielwelsova c. 13. 6743

Slovinci, pozor!

Zaradi starosti prodam svojo tovarno za
izdelovanje lesenih predmetov, (stolov)
itd. ter dobro lodo žago z izvrstno vodno
močjo, blizu mesta in dveh želez. postaj
na Sp. Štajerskem. Naslov pove upr.
„Slov. Naroda.“ 6080

Kupi ali v najem se vzame trgovska hiša

na Kranjskem ali Spodnjem Štajerskem.
Ponudbe pod „trgovska hiša“ 340/6647
na upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

ČOKLJE

z usnjenimi in platnenimi gornjimi
deli prodaja „Čevljarska zadruga“
v Mirnu, začasno v Vrbovu, pošta
Mozirje, Savinjska dolina. Ceniki
in vzorci na razpolago, 6568

Krema za čevlje

prve vrste, črna ali rumena, v velikih
steklenih lončkih tucat K 45.— V ko-
vinastih dozah št. 3 (125 gramov) sa-
mo črna tucat K 35.— Po povzetju
pošilja eksportno podjetje M. Janker,
Zagreb št. 15, Petrinjska ul. 3/III.
Z naročitvijo naj se pošlje polovica
zneska. 6085

ČEVLJI

z gumastimi podplati kakor tudi usnjeni
nabiti se zopet dobe pri Peter Eozina
& Co. v Ljubljani, na Bregu 20. 6462

Spretna in zanesljiva PRODAJALKA

se sprejme kot voditeljica v trgovino
mešanega blaga na Stajersko. Reflek-
tura se samo na jako zanesljive in
inteligentne katere pa naj ne bodo iz-
pod 28 let stare. Prednost imajo tiste,
ki znajo eventualno dobro kuhati.
Ponudbe naj se pošljejo s prepisi sri-
čeval in sliko pod naslov: „Samostojna
voditeljica/6711“ na uprav. „Slov. Naroda“.

LEP SPOMIN

na dan proklamacije naše Jugoslavije
so fotografski posnetki svečanost
nega poklona ljudskih množic
Narodnemu Svetu v Zvezdi. Raz-
pošilja jih proti naročilu trgovcem na
deželi F. Grabietz, fotograf, Miklo-
šičeva cesta, Ljubljana. 6435

Neveste

Ako želite kupiti pohištveno
orodje, porcelan, posodo in
oblačilno blago, stavite želje
tudi pismeno na 6499

L. Fürsager, Radovljica.

Kupujem umetno zobovje

in splošno vse, kar je starinsko.
Posredujem pri prodaji posestev.

ALBERT DERGANC, brivec

Frančiškanska ulica 10. 6054

Zakupnik

za najbolje lodo hotel

z mnogobrojnim prvovrstnim inven-
tarom, v drugem večjem mestu Hrvatske
se išče. Potrebna glavica 150 000 K.
Prevzete 1. julija 1919. Resni spo-
sobni strokovnjaki naj vprašajo na
upravo „Sl. Nar.“ pod „Prvovredni
posao 6587“.

Proda se:

800 do 900 litrov belega vina od leta 1914

300 do 400 vrec iz lute.

Nekaj sladnega izvlečka (Malzextrakta).

podplati za čevlje,

pravega brinjeva,

peščenjaka (Wermutina),

kisa,

žganelega spirita,

silovke,

aloe,

grenčice žganja

ter več sto različnih praznih steklenic. Dalje

nekaj bencina,

prakejene slanine,

prave svinjske masti,

Jamajka ruma,

Naslov pove upr. „Slov. Nar.“ 6534.

Delniška glavica in rezervni fond:

K 103,000.000.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1917:

K 214,681.380.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka; kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje ku-
ponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. —
Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin
dragotin itd. pod lastni zaklepom stran ke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačno revizija izre-
banih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41

kupim vsako množino jedilnega

KOSTANJA

Takošnje ponudbe na „Poštni predal 151 Ljubljana“ 6708

Večja množina karbida

je dobiti pri Breznik & Fritsch, trgovina z železnino, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 17. 6304

M. Andrew Carnegie: 6698

ZA SVETOVNO RAZSODIŠČE.

3. slovenska izdaja. Priredil in razpošilja F. S. Šegula župnik v pokoji Pragersko, Stajer. Cena 40 v. (v znamkah naprej!)

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brado za trajno temno pobarva. 1 steklenica s posli. vred K 3-60

Rydyol

je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s posli. vred K 2-85.

Naslov za naročila:

Jan. Grolich, Engel-Drogerie, Brno št. 639, Moravsko.

Stampilje
vseh vrst za urade
društva, trgovce itd.
ANTON CERNE,
graver in izdelovatelj
kavčukovih
stampilij
LJUBLJANA, Dvorski trg št. 1.

Zastoni
dobi vsakdo na željo moj glavni katalog o urah, zlatinah in srebrinah ter glasbenih orodjih. Violine po K 40.— 45.— 55.—, dobre harmonike po K 45.— 60.— 80.—
Dvovrstne dunajske harmonike po K 120.— 140.—, trovrsne po K 300.— 400.—. Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja proti vpslatvi zneska ali po povzetju trdka.
JAN KONRAD,
c. kr. dvorni dobavitelj, Most (Brüx) št. 1957, Češko.

Prvovrstne karbid. SVETILKE
za sobe,
elektr. žepne svetilke in vedno 5051
sveže baterije ter vžigalnike
v veliki izbiri priporočila trdka:
Ignacij Vok
specijalna trgovina s šiv. stroji in kolesi
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Kupujem zmedene
ženske lase.
Stefan Strmoli,
Ljubljana, Pod Znančo št. 3.

POZOR! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt samo za prodajo blaga in sicer ob delavnikih samo od 9. do pol 1

Slobodni promet

Hrv. slov. dalm. Uzorna Pivnica Aurel Prevendar, Zagreb.

Nudi slivovko, tropinovec, konjak, rum, polinkovec, liker vse pristna roba po niski ceni. — Vino stare in nove.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a Izvir. postav. varovano „SKABAFORM“-mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3.—, veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko. Zaloge za Ljubljano in okolico: Lekarna „pri zlatem jelenu“, Ljubljana, Marijin trg. 5958

Pozor na varstveno znamko „SKABAFORM“

Doxa Omega Schaffhausen Union - Horlogère
3221
ure nudi specialna trgovina zlatnine ur in briljantov
F. Čuden Sin
nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Čas je že sedaj
da si nabavite pravočasno kot najbolj primerno**Božično darilo**še pravo izvrstno dišečo
toiletno milo vseh vrst
pri firmi Milan Močvar,
Sv. Petra cesta št. 28.**MODNI SALON
STUCHLY-MASCHKE**

v LJUBLJANI, Zidovska ulica št. 3 in Dvorski trg 1

priporočila prve vrste
VELOUR-KLOBUKE
najfinejše blago zadnje novosti tvornic v Novem Jičinu, ter
svilene in baržunaste klobuke in čepice.
Popravila se sprejemajo. Žalni klobuki in vestno izvršujejo. vedno v zalogi.**BARVE ZA OBLEKE**

v priznani najboljši in zanesljivi kakovosti.

Vse vrste barv, suhih in oljnatih, mavec (gips), mastnec (Federweiss), strojno olje, prašno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarske, slikarske in zidarske čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi trdka

A. ZANKL SINOVI, LJUBLJANA.

Ceniki se za čas vojske ne razpošiljajo.

ADVOKAT**D^r. JANKO ŽIROVNIK**

uraduje od 15. novembra 1918 osebno. Med vojsko se je preselil iz hotela „pri Maliču“ v sosednjo Bonarjevo hišo, Šelenburgova ul. št. 5, v drugo nadstropje.

Za Božič in Novo leto

priporočila 6649

fotografske umetniške slike

A. BERTHOLD,

fotografski umetni zavod, Ljubljana, Sodna ul. 13.

Uglaševalec klavirjev**G. F. Jurásek**

Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Edini specialist

izvršuje vsa popravila te stroke.

Usnjate nabitke

priporočila

Peter Kozina & K^o

trgovina s čevlji 5886

Ljubljana :: Breg 20.

RAZSTAVA.

Naznanja se, da je v izlozbi razstavljena lepa namizna oprema iz pravega srebra kakor jedilno orodje, nastavki, sladkorne doze, svečniki itd. Predmeti so lepi, res nekaj posebnega, pripravljeni za vsako darilo. Trdki se je le slučajno posrečilo, dobiti to blago. — Vabi se slavno občinstvo, cenj. odjemalci od tu in z dežele na oled. Prijazno se priporočila F. ČUDEN, Prešernova ulica št. 1, nasproti Frančiškove

Za jesensko sezono

pobarva vsako blago za moške in damske obleke, kakor tudi cele, nerazparane obleke v poljubnih barvah v splošno zadovoljnost

Prva in največja parna barvarna in kemična čistilnica

Josip Reich, Ljubljana

Tovarna: Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ul. št. 3.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Gramofoni, godbeni avtomati, elektr. klavirji, gramofonske plošče, igle, posamezni deli in vse potrebščine iz te stroke v veliki izbiri.

A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ul. 5

Vsa popravila se izvršijo natančno strokovno in v najkrajšem času. 6492

Išče se**meblovana SOBA**

s posebnim vhomom za boljšega gospoda v središču mesta. Ponudbe pod „Kranjska št. 6529“.

Kuharica

srednjih let, vajena vseh gospodinskih del, z večletnimi izpričevanji službe. — Ponudbe pod „Kuharica“ 6618 na upravištvo „Sloven. Naroda“.

Sobna, napisna in druga pleskarska dela

(mirovni material) prevzema

Ivan Pirker in dr.

Ljubljana, Reber št. 11.

Tovarna slamnatih izdelkov

priporočila gg. trgovcem in cenjen. občinstvu veliko zalogo:

različnih slamnatih šolnov

" " torbic (cekarjev)

" " itd. predpražnikov 981

Cerar Franjo, tovarnar,

Stob, pošta Domžale.

POZOR!

Prima papirnato špago in trakove za čevlje iz papirja, pavole in žime dobavlja nalagane razpošiljalnica — 6160

Küttner, Gradec,

Grazbachgasse 56.

Priporočamo krasne

BLUZE

plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, modne predmete, športne klobuke in stoznike. Zelo solidna trdka:

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša 2852

Fine

otroške obleke

in krstne oprave.

JOS. ROJINA

modni atelje za gospode

LJUBLJANA

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške

UNIFORME

po meri v najkrajšem času.

Es

Solnce na damskom nebesu je

španski puder Es

ki bi ga ne smelo manjkati na nobeni toaletni mizi.

Izdeluje ga v tej stroki jako dobro znana firma Strohbach, Kunz & Comp na Dunaju iz najboljšega blaga po staropreizkušenem španskem receptu. — Puder je pri dnevnih in umetni razsvetljavi neviden, v rabi jako izdaten ter elegantno zavit.

Dobiva se po vseh lekarnah, parfumerijah, drogerijah ter pri vseh damskih frizirjih. — Preprodajalci popust. — Glavna zaloga za Stajersko, Koroško in Kranjsko: 5892

Béla Reich & Comp., Gradec,

Volkgartenstr. 18, telef. 1169

Stanje vlog je znašalo koncem meseca junija 1918 K 279,050.534-29.

Glavnica K 50,000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani**Češka industrijalna banka**Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

::

::

Kredite za aprovizračne nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.